

Arhivele Totalitarismului

Anul XXXIII

Nr. 126-127

1-2/2025

EDITORIAL

Florin Abraham

Consecințele nefinalizate ale celui de-Al Doilea Război Mondial..... 5

STUDII

Acad. Vasile Pușcaș

Al Doilea Război Mondial și reconfigurarea sistemului internațional..... 17

Acad. Gheorghe E. Cojocaru

Linia Cominternului în chestiunea Basarabiei. Cu privire la
Comisia basarabeană, mijlocul anilor 1920 33

Elena Negru

Emigranții comuniști români din R.A.S.S.M.: de la „tovarăși de drum” la
„dușmani ai poporului”, 1924-1938..... 40

Béni L. Balogh

Cotitura de stânga a lui Petru Groza
la sfârșitul anilor 1920 - începutul anilor 1930..... 52

Dragoș Sdrobiș

Războiul unui revoltat. Amintirile avocatului comunist Nicolae Moscăuțeanu
despre România Mare 66

Jean-François Petit

L'Institut français des hautes études en Roumanie et l'Institut français d'études
byzantines de Bucarest dans la tourmente de la Seconde guerre mondiale 90

Florin Șandru

Campioni sub drapel: Sportivi în campania militară din 1941 104

Dan Cătănuș

P.C.R., Uniunea Sovietică și originile Guvernului Groza 116

Gheorghe Onișoru

Comunizarea României. 6 martie 1945, debutul etapei de coaliție aparentă..... 142

Marcela Sălăgean

Chestiunea Transilvaniei și a relațiilor interetnice româno-maghiare
în viziunea lui Petru Groza..... 158

Vasile Buga

Reflectarea în istoriografia rusă a rolului jucat de factorul sovietic în formarea
guvernului Groza..... 168

Andrei Popa

Prima celebrare a zilei de 23 August – un moment legitimator pentru noul guvern
condus de Petru Groza, 1945..... 184

George Dumitrescu

Horia Hulubei: Sub presiunea a patru dictaturi. Acuzații de spionaj și
colaboraționism, II 198

Alexandru-Murad Mironov

Justiția românească în socialism. Coerciție și drepturi juridice ale inculpaților 214

DOCUMENTE

Alin Spânu

Desființarea Internaționalei a III-a și impactul asupra
Partidului Comunist din România, în analiza Serviciului Special de Informații,
iunie-decembrie 1943 224

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Carmen Stratone, Ovid-Aron Densușianu (1904 - 1985); **Mihai Burcea**, Ion Stănescu (1929 - 2010)..... 240

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Vasile Buga, Enigma telegramei de la Stockholm din 23 august 1944; **Ana-Maria Iosif**, Statul Național-Legionar: între ideologie și realitate istorică..... 261

Biblioteca I.N.S.T.

..... 271

AGENDA I.N.S.T.

Carmen Stratone, Manifestări științifice ale I.N.S.T.; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul I al anului 2025..... 306

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

..... 284

COLEGIUL DE REDACȚIE

Florin Abraham (director I.N.S.T.), Dan Cătănuș (redactor-șef), Ana-Maria Cătănuș, Ioan Chiper, Florin-Răzvan Mihai, Alexandru-Murad Mironov, Gheorghe Onișoru, acad. Vasile Pușcaș, Ioan Scurtu, acad. Victor Spinei

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Viena (Austria); Alexandre Kostov, Institute of Balkan Studies and Centre of Thracology, Bulgarian Academy of Science, Sofia (Bulgaria); Slavomír Michálek, Institute of History of Slovak Academy of Sciences, Bratislava (Slovacia); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscova (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Revistă clasificată B de către CNCS (2020).

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2025.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXXII

Nr. 124-125

3-4/2024

EDITORIAL

Florin Abraham

De la „lagărul sovietic” la „Noul Occident”: 35 de ani de la căderea comunismului în Europa 5

STUDII

Antoaneta Olteanu

„Ce facem cu alimentele?” Aspecte ale crizei alimentare din U.R.S.S. în anii 1920-1960 15

Dragoș Jipa

Încercări de instituționalizare a literaturii comparate la Universitatea din București, 1936-1948 29

Cezar Măță

Iuliu Maniu, de la Carol al II-lea la Ion Antonescu. (Din textele lui Corneliu Coposu: jurnal, confesiuni, conferințe)..... 42

Camelia Dinu

Memorie istorică și cercetare recentă. Perspective asupra blocaei Leningradului 50

George Dumitrescu

Horia Hulubei: Sub presiunea a patru dictaturi. Acuzații de spionaj și colaboraționism, I 65

Sumar

Silviu B. Moldovan

Trecutul sub lupă: Istoricul Constantin Kirițescu urmărit de Securitate 81

Péter Bencsik

Emigration Policy of the East Central European State Socialist Regimes,
1945–1989 93

Adrian Pop

American perceptions of the Romanian exile circles in France at the
beginning of the 1950s 108

Erzsébet Árvay

The State Office for Church Affairs in the political work targeting
the Hungarian emigration, 1951-1969. 132

Benedetta Fabrucci

Refugees from the East! Foreigners at the Italian North-Eastern border
in the 1950s and in the 1960s..... 146

Alexandru-Murad Mironov

O profesiune liberală sub patru dictaturi. Avocatura din România între extrema
dreaptă și cea stângă 161

Beáta Katrebová Blehová

Slovak World Congress and Human Rights Agenda in the last
two decades of the Cold War..... 169

Cristina Petrescu, Dragoș Petrescu

Post-Communist Anti-Communism in Romania. Secret Police Files,
Transitional Justice and Production of Knowledge 187

DOCUMENTE

Vasile Buga, Dan Cătănuș

„Jocul de-a naționalismul”. Raportul istoricului Aleksei Șeviaikov despre
noul curs din istoriografia și politica românească a anilor 1960 208

Sumar

Dorin-Demostene Iancu, Octaviana Jianu

Revoluția Română din Decembrie 1989 în documente diplomatice italiene, II238

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Ana-Maria Cătănuș, Ștefan Andrei (1931-2014); **Octaviana Jianu**, Nicolae Constantin (1925-?); **Flori Bălănescu**, Nicholas (Nicolae) Dima (1936 -); **Florin Șandru**, Ioan Petrăchescu (1908 – 1979?) 260

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Vasile Buga, Colaborarea din cadrul C.A.E.R. în atenția istoricilor ruși; **Carmen Stratone**, „A fi la înălțimea misiunii”. Ghizii interpreți: mediatori lingvistici, culturali și politici; **Florin-Răzvan Mihai**, Comuniștii români și Războiul Civil din Spania.....282

Biblioteca I.N.S.T.

.....295

AGENDA I.N.S.T.

Carmen Stratone, Manifestări științifice ale I.N.S.T.; **Flori Bălănescu**, Congresul Național al Istoricilor Români, 27-31 august 2024, Chișinău – Suceava; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul II al anului 2024.....306

Sumar

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

.....316

COLEGIUL DE REDACȚIE

Florin Abraham (director I.N.S.T.), Dan Cătănuș (redactor-șef), Ana-Maria Cătănuș, Ioan Chiper, Mihai Golu, Florin-Răzvan Mihai, Alexandru-Murad Mironov, Gheorghe Onișoru, acad. Vasile Pușcaș, Ioan Scurtu, Florian Tănăsescu, acad. Victor Spinei

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Viena (Austria); Alexandre Kostov, Institute of Balkan Studies and Centre of Thracology, Bulgarian Academy of Science, Sofia (Bulgaria); Slavomír Michálek, Institute of History of Slovak Academy of Sciences, Bratislava (Slovacia); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscova (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Revistă clasificată B de către CNCS (2020).

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2024.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXXII

Nr. 122-123

1-2/2024

EDITORIAL

Florin Abraham

Provocările revoluției digitale pentru arhivele istorice din România 5

STUDII

Ilie Schipor

Comuniști români în Arhivele Cominternului. Noi informații, II 14

Alina Ilinca, Liviu Marius Bejenaru

I.V. Stalin, personaj literar 36

Ionuț Iamandi

„Rumanian Booklet”. Cum a încercat BBC să își facă reclamă în România la sfârșitul celui de-al Doilea Război Mondial 69

Alexandru-Murad Mironov

Ultima lumină dinspre Orașul Luminilor. Cum s-a văzut din România ocuparea și eliberarea Parisului în cel de-al Doilea Război Mondial 89

George Dumitrescu

Orașul secret al uraniului românesc, Băița-Ștei. „Sovromquarțit”-ul și imixtiunile Securității în exploatarea primei mine de uraniu din România, 1952-1956..... 97

Sumar

Cristian Chirca

Între „dezgheț” și „perestroika”. Din viața cotidiană a scriitorilor sovietici 118

Vasile Buga

Aspecte ale evoluției vieții politice și economico-sociale din U.R.S.S. în anii 1960-1980 131

Andrei Popa

Originile spectacolelor propagandistice ale României socialiste 141

Artyom A. Ulunyan

The crucial 1974th: Ceaușescu's bet on the Third World in the Soviet diplomats' information and assessments 158

Dan Cătănuș

Sinucidere sau crimă la nivel înalt? Construcții mitologice și concluzii oficiale în cazul Chivu Stoica, 1975-1976 174

Florin Șandru

Pregătiri politico-diplomatice pentru misiunea spațială a primului cosmonaut român, Dumitru Prunariu, 1980-1981 194

Aneta Mihaylova

Haunting Images of the Past: WWII Monuments in Post-Communist Bulgaria ... 213

DOCUMENTE

Dorin-Demostene Iancu, Octaviana Jianu

Revoluția Română din Decembrie 1989 în documente diplomatice italiene, I 230

Sumar

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Florin-Răzvan Mihai, Gabriel Bălănescu (1913-1986); **Ana-Maria Cătănuș**, Cornel Burtică (1931-2013); **Flori Bălănescu**, Victor Gomoiu (1882-1960); **Alexandru-Cristian Voicu**, Ilie Verdeț (1925-2001) 241

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Florin Abraham, Percepții și analize ale relațiilor lui Nicolae Ceaușescu cu intelectualitatea din România în perioada 1969-1987; **Flori Bălănescu**, Victor Grossman: un soldat bonom disciplinat; **Ana-Maria Cătănuș**, U.R.S.S: O istorie mai lungă de un secol; **Dan Cătănuș**, O revistă de istorie profesionistă 264

Biblioteca I.N.S.T.

.....275

AGENDA I.N.S.T.

Carmen Stratone, Manifestări științifice ale I.N.S.T.; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul I al anului 2024 277

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

.....284

Sumar

COLEGIUL DE REDACȚIE

Florin Abraham (director I.N.S.T.), Dan Cătănuș (redactor-șef), Ana-Maria Cătănuș, Ioan Chiper, Mihai Golu, Florin-Răzvan Mihai, Alexandru-Murad Mironov, Gheorghe Onișoru, acad. Vasile Pușcaș, Ioan Scurtu, Florian Tănăsescu, acad. Victor Spinei

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Viena (Austria); Alexandre Kostov, Institute of Balkan Studies and Centre of Thracology, Bulgarian Academy of Science, Sofia (Bulgaria); Slavomír Michálek, Institute of History of Slovak Academy of Sciences, Bratislava (Slovacia); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscova (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Revistă clasificată B de către CNCS (2020).

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2024.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXXI

Nr. 120-121

3-4/2023

EDITORIAL

Florin Abraham

Iluzia păcii în epoca noului Război Rece..... 5

STUDII

Ilie Schipor

Comuniști români în Arhivele Cominternului. Noi informații, I..... 17

Ana-Alexandra Uță

Puterea și persuasiunea sistemului de propagandă nazist în Germania.

Ascensiunea lui Adolf Hitler, 1928-1933..... 33

Doru Lixandru

Carol al II-lea: Ascensiunea autoritarismului și naționalismului monarhic,

1934-1937, II 56

Mihai Burcea

Rezidenții O.G.P.U./N.K.V.D. din România anilor 1930. Studii de caz: Valeriu Bucicov,

Ion Vidrașcu, Petre Gonciaruc, Vasile Posteuca, Serghie Nicolau, IV 74

Dan Cătănuș

Întâlniri necunoscute cu Stalin și Dimitrov. Vizita lui Chivu Stoica la Moscova, iulie –

august 1945, II..... 88

Sumar

Alexandru-Murad Mironov

O instanță extraordinară a justiției române: Tribunalul Poporului, 1945-1947 108

Jean-François Petit

« Pris dans la nasse » La persecution religieuse dans les pays communistes. Le cas des assumptionnistes roumains..... 115

Alexandra-Clara Ianc

L'art, l'artiste et la presse: les armes de la propagande et de l'idéologie communiste en Roumanie. L'exposition Flacăra, 1948 134

Florian Banu

Criza rachetelor din Cuba, factor al distanțării României față de U.R.S.S. 150

Mioara Anton

De la „Cortina de fier” la „Cortina de nailon”. România și Marea Britanie în anii destinderii, 1960-1970..... 174

Artyom A. Ulunyan

Enver Hoxha's assessments of the “Romanian factor” against the backdrop of Sino-Albanian relations, 1969-1978 193

Nicoleta Șerban

Exilul românesc de la Paris și influența sa asupra presei franceze, 1977-1989 ... 210

DOCUMENTE

Mircea-Dorel Suci

A treia și ultima prezență a lui Richard M. Nixon în România lui Nicolae Ceaușescu, 28-30 iunie 1982. Un document inedit, III..... 223

Sumar

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Flori Bălănescu, Cornel Chiriac (1943-1975); **Corneliu Beldiman**, Octavian O. Ghibu (1912-1996); **Ana-Maria Cătănuș**, Carol Király (1930-2021); **Florin Șandru**, Alexandru Valahu (Volohov) (1909-1967)..... 234

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Liubomir Ognianov, Noi culegeri de documente privind încheierea Armistițiului și activitatea Comisiei Aliate de Control în Bulgaria, 1944-1947; **Flori Bălănescu**, Hans Bergel și recurența întoarcerii spre România; **Florin-Răzvan Mihai**, Un interes crescând pentru istoria Germaniei naziste?; **Dan Cătănuș**, Cadrele Securității: o istorie inedită; **Corina Doboș**, Variațiuni ale socialismului de stat: Politici familiale în Europa Centrală și de Est în perioada postbelică; **Octaviana Jianu**, Represiunea împotriva scriitorilor sub regimul comunist 249

Biblioteca I.N.S.T.

.....277

AGENDA I.N.S.T.

Octaviana Jianu, Întâlnire cu șvabii bănățeni din Germania; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul II al anului 2023; **Carmen Stratone**, Evenimente științifice cu participarea I.N.S.T. 283

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

.....293

COLEGIUL DE REDACȚIE

Florin Abraham (director I.N.S.T.), Dan Cătănuș (redactor-șef), Ana-Maria Cătănuș, Ioan Chiper, Mihai Golu, Florin-Răzvan Mihai, Alexandru-Murad Mironov, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, Florian Tănăsescu, acad. Victor Spinei

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Viena (Austria); Alexandre Kostov, Institute of Balkan Studies and Centre of Thracology, Bulgarian Academy of Science, Sofia (Bulgaria); Slavomír Michálek, Institute of History of Slovak Academy of Sciences, Bratislava (Slovacia); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscova (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Revistă clasificată B de către CNCS (2020).

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2023.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXXI

Nr. 118-119

1-2/2023

EDITORIAL

Florin Abraham

Inteligența Artificială și istoria totalitarismului 5

IN MEMORIAM: Octavian Roske

Ana-Maria Cătănuș, O viață în lumea ideilor: Octavian Roske; **Dan Cătănuș**, Rămas bun, domnule profesor Roske!; **Iulian Cănanău**, Profesorul Octavian Roske: Schiță de portret; **Florian Tănăsescu**, O prea scurtă viață pentru un inițiator și făptuitor de îndrăznețe proiecte științifice antitotalitare; **Ovidiu Bozgan**, Câteva cuvinte despre o mare prietenie; **Constantin Buchet**, Octavian Roske, omul minunat al istoriografiei române; **Florin-Răzvan Mihai**, Octavian Roske și represiunea în timpul regimului comunist..... 15

STUDII

Alexandru Petrică Oșca, Vasilica Manea

În confruntare cu două regimuri totalitare. Cazul generalului-erou Livius Teiușanu, primul atașat militar al României în S.U.A..... 39

Sumar

Doru Lixandru

Carol al II-lea: Ascensiunea autoritarismului și naționalismului monarhic,
1934-1937, I 56

Mihai Burcea

Rezidenții O.G.P.U./N.K.V.D. din România anilor 1930. Studii de caz: Valeriu
Buciov, Ion Vidrașcu, Petre Goncearuc, Vasile Posteucă, Serghie Nicolau, III.....88

Vasile Buga

De la negare totală la recunoaștere. Protocolul adițional secret al Pactului Molotov-
Ribbentrop în politica și istoriografia sovietică și rusă 121

Ionuț Iamandi

„Clandestinel”, un post de radio britanic în limba română din timpul celui de-Al
Doilea Război Mondial 145

Dan Cătănuș

Întâlniri necunoscute cu Stalin și Dimitrov. Vizita lui Chivu Stoica la Moscova, iulie –
august 1945, I 163

Cristina Diac

„Din acest moment, guvernul n-a mai fost guvern!” Primul cabinet Manea Mănescu,
punct de cotitură în istoria regimului socialist din România, 28 martie 1974 – 18
martie 1975..... 187

DOCUMENTE

Aleksandr Stykalin

România anului 1962 văzută prin ochii dramaturgului sovietic Mihail Șatrov 210

Mircea-Dorel Suci

A treia și ultima prezentă a lui Richard M. Nixon în România lui Nicolae Ceaușescu,
28-30 iunie 1982. Document inedit, II..... 222

Sumar

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Alexandru-Murad Mironov, Vasile Bărbulescu (1926-1991); **Raluca-Nicoleta Spiridon**, Hans Bergel (1925-2022); **Florin-Răzvan Mihai**, Lina Ciobanu (1929 -); **Clara Mareș**, Micaela Ghițescu (1931-2019); **Florin Șandru**, Petre Preda (1907 - ?)..... 234

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Alexandru-Murad Mironov, Monica Lovinescu, între anticomunism și apărarea intelectualilor cu simpatii fasciste; **Flori Bălănescu**, Întâmplări din România comunistă; **Vasile Buga**, Criza din Caraibe în percepția a doi istorici din Federația Rusă; **Dan Cătănuș**, Un disident „avant la lettre”: Generalul Ion Eremia..... 259

Biblioteca I.N.S.T.

..... 274

AGENDA I.N.S.T.

Carmen Stratone, Iuliu Maniu: Un patriot în slujba țării; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul I al anului 2023; **Carmen Stratone**, „Un secol de fascism european: traume vechi, fantasme recente”; **Cristina Diac**, Memoria războaielor secolului XX; **Flori Bălănescu**, Conferință despre stalinism la Chișinău..... 276

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

.....284

COLEGIUL DE REDACȚIE

Florin Abraham (director I.N.S.T.), Dan Cătănuș (redactor-șef), Ana-Maria Cătănuș, Ioan Chiper, Mihai Golu, Florin-Răzvan Mihai, Alexandru-Murad Mironov, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, Florian Tănăsescu, acad. Victor Spinei

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Universitatea de Stat din Moldova, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Viena (Austria); Alexandre Kostov, Institute of Balkan Studies and Centre of Thracology, Bulgarian Academy of Science, Sofia (Bulgaria); Slavomír Michálek, Institute of History of Slovak Academy of Sciences, Bratislava (Slovacia); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscova (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Revistă clasificată B de către CNCS (2020).

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2023.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXX

Nr. 116-117

3-4/2022

EDITORIAL

Florin Abraham

Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului: Integrare, dinamizare,
modernizare 5

STUDII

Constantin Hlihor

Rivalitate și confruntare geostrategică între Est și Vest în timpul Războiului Rece.
Comportamentul geopolitic al României.....11

Alina Ilinca, Liviu Marius Bejenaru

Despre terorism și comunism în viziunea lui Karl Kautsky și a lui Lev Troțki 41

Mihai Burcea

Rezidenții O.G.P.U./N.K.V.D. din România anilor 1930. Studii de caz: Valeriu
Buciov, Ion Vidrașcu, Petre Goncearuc, Vasile Postecă, Serghie Nicolau, Il 56

Dragoș Jipa

Începuturile sovietizării filologiei la Universitatea din București. Limbile și literaturile
străine în anul universitar 1948-1949.....81

Ileana-Maria Ratcu

Drumul anevoios al Catedrei de Limbă și Literatură Germană între 1940 și 1949 în
lumina documentelor de arhivă..... 95

Sumar

Răzvan Bran

„Un element dușmănos regimului”: Activitatea din anii '40 a hispanistului Al. Popescu-Telega în viziunea Securității..... 108

Anamaria Gebăilă

Sub semnul luptei de clasă Începuturile carierei lui Alexandru Balaci (1938-1950) 121

Carmen Burcea

Politică și filologie Alexandru Marcu (1895-1955) în imagini și documente de arhivă..... 135

Alexandru-Cristian Voicu

Relațiile româno-ungare în contextul planului de sistematizare rurală al regimului Ceaușescu, 1988-1989..... 149

George-Vadim Tiugea

Metamorfoza politicii externe a Uniunii Sovietice în Rusia lui Putin, 1991-2020 ... 160

DOCUMENTE

Dan Cătănuș

Eliminarea unui lider incomod: Cazul Virgil Trofin (septembrie – noiembrie 1981), II 179

Carmen Stratone

Sfârșit de capitol. Institutul Român pentru Relațiile Culturale cu Străinătatea în fața schimbării de regim din decembrie 1989 209

Sumar

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Dumitru Lăcătușu, Ecaterina Bălăcioiu-Lovinescu (1887-1960); **Florin Șandru**, Dumitru Coliu (1907-1985); **Corneliu Beldiman**, Gherasim Iscu, (1912 – 1951); **Florin Abraham**, Ioan Lupaș (1880-1967); **Octaviana Jianu**, Dinu Pillat (1921-1975))..... 232

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Aleksandr Stykalin, A new book of Csaba Békés on the relations within the Soviet bloc in the conditions of the Cold War; **Mihai Burcea**, Istoria transnațională ale Rezistenței antifasciste europene; **Octaviana Jianu**, Dosarul „Operațiunii Satele Românești”; **Dan Cătănuș**, O excelentă sinteză a relațiilor româno-sovietice între 1965-1989; **Ana-Maria Cătănuș**, Mariana Celac și „inefabila solitudine a disidenței” 253

Biblioteca I.N.S.T.

.....274

AGENDA I.N.S.T.

Florin Abraham, Conferința „Fluxuri și refluxuri ale Războiului Rece”; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul II al anului 2022; **Carmen Stratone**, Premii, lansări de carte și prezențe editoriale la Saloane de carte 277

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

.....284

COLEGIUL DE REDACȚIE

Florin Abraham (director I.N.S.T.), Dan Cătănuș (redactor-șef), Ana-Maria Cătănuș, Ioan Chiper, Mihai Golu, Florin-Răzvan Mihai, Alexandru-Murad Mironov, Gheorghe Onișoru, Octavian Roske, Ioan Scurtu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Victor Spinei

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Alexandre Kostov, Institute of Balkan Studies and Centre of Thracology, Bulgarian Academy of Science, Sofia (Bulgaria); Slavomír Michálek, Institute of History of Slovak Academy of Sciences, Bratislava, Slovacia; Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscova (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Revistă clasificată B de către CNCS (2020).

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2022.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXX

Nr. 114-115

1-2/2022

EDITORIAL

Octavian Roske

Cum l-am cunoscut pe Radu Ciuceanu 5

STUDII

Ilie Schipor

„Soarta” sau „destinul” Tezaurului României. Argumente dinspre București și Moscova 15

Mihai Burcea

Rezidenții O.G.P.U./N.K.V.D. din România anilor 1930. Studii de caz: Valeriu Bucicov, Ion Vidrașcu, Petre Goncearuc, Vasile Posteuca, Serghe Nicolau, I..... 43

Stefano Santoro

Italian cultural policies in Romania: From fascism to communism, 1943-1950..... 78

Gheorghe Onișoru

Revolta „tovarășului de drum”. Memoriul lui Gheorghe Tătărescu din 22 mai 1947 93

Flori Bălănescu

Ipostaze ale „trădării” în comunismul românesc 117

Florin Șandru

Problema pregătirii ideologice a membrilor P.C.R. reflectată în cadrul unor documente din anul 1971 135

Sumar

Valentin-Cosmin Ghiță

Protocronismul românesc și manifestările acestuia în revista „Luceafărul”, în perioada anilor 1970..... 151

Alexandr Stykalin

Schimbările politice din anul 1989 în țările Europei de Est și revizuirea de către Moscova a doctrinei „suveranității limitate” 164

Mihai Trăilă

Bucharest's Provisioning during the Months Forerunning the Events of December 1989..... 182

DOCUMENTE

Petre Opreș

Tentativa de sinucidere a lui Paul Cornea, director în Ministerul Culturii, 28 martie 1955 198

Dan Cătănuș

Eliminarea unui lider incomod: Cazul Virgil Trofin (septembrie – noiembrie 1981), I 205

Mircea-Dorel Suciu

A treia și ultima prezență a lui Richard M. Nixon în România lui Nicolae Ceaușescu, 28-30 iunie 1982. Document inedit, I..... 230

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Alexandru-Murad Mironov, Nicu Ceaușescu (1951-1996); **Carmen Stratone**, Mihai Dalea (1917-1980); **Florin-Răzvan Mihai**, Nicolae Giosan (1921-1990); **Dan Cătănuș**, Cornel Pacoste (1930-1999) 245

Sumar

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Radu Florian Bruja, Guvernarea românească în Transnistria; **Bogdan Jitea**, A fost sau n-a fost rezistență prin teatru în comunism?; **Octaviana Jianu**, Noi clarificări privind un dosar incorect soluționat 263

Biblioteca INST

..... 274

AGENDA I.N.S.T.

Ana-Maria Cătănuș, Trecerea în eternitate a ultimului supraviețuitor al rezistenței armate anticomuniste din România: Radu Ciuceanu (1928-2022); **Florin Abraham**, Conferința „Partidul-stat în România comunistă”; **Florin Abraham**, Expoziția „După Marele Război. O Nouă Europă, 1918–1923”; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul I al anului 2022; **Carmen Stratone**, Premii, lansări de carte și prezențe editoriale la Saloane de carte 276

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

..... 284

Sumar

COLEGIUL DE REDACȚIE

Florin Abraham (director I.N.S.T.), Dan Cătănuș (redactor-șef), Ana-Maria Cătănuș, Ioan Chiper, Mihai Golu, Florin-Răzvan Mihai, Alexandru-Murad Mironov, Gheorghe Onișoru, Octavian Roske, Ioan Scurtu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Victor Spinei

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Alexandre Kostov, Institute of Balkan Studies and Centre of Thracology, Bulgarian Academy of Science, Sofia (Bulgaria); Slavomír Michálek, Institute of History of Slovak Academy of Sciences, Bratislava, Slovacia; Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscova (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Revistă clasificată B de către CNCS (2020).

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2022.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXIX

Nr. 112-113

3-4/2021

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, LVI. In memoriam Dan Berindei: Omul și opera 5

STUDII

Alexandru-Murad Mironov

The Romanian Communist Party and the Quest for Its Legitimacy 8

Adrian Brișcă

Rezistența anticomunistă din România. O perspectivă de ansamblu 16

Petre Opreș

Începutul programelor nucleare civile în România și Polonia, 1955-1960 38

Vasile Buga

Planuri privind construirea în România a unei centrale nucleare-electrice cu asistență tehnică sovietică, 1965-1989 54

Dan Cătănuș

Istoria României și problemele Basarabiei și Transilvaniei în manualele școlare sovietice, 1967-1968 80

Andrei Cosmin Popa

The papers of a celebration: The Romanian Communist Party's Semicentenary of 1971 93

Sumar

Francesco Zavatti

The Legionary Movement from Cold War Exile to Post-Communist Romania,
1986 – 1993 104

Nicoleta Șerban

Doina Cornea în atenția Lumii Libere: Tratatul aplicat diplomaților și jurnaliștilor
occidentali care se interesau de soarta sa, 1987-1989..... 120

DOCUMENTE

Lucica Iorga, Vasile Buga

Nicolae Ceaușescu ar fi preferat ca România să fie în afara Pactului de la Varșovia!
Convorbiri cu liderul sovietic Iuri V. Andropov, 1982-1983..... 136

MĂRTURII

Vasile Buga, Primul român în cosmos; **Dr.ing. cosmonaut Dumitru-Dorin Prunariu**, 60 de ani de la zborul primului om în cosmos, 40 de ani de la primul zbor al unui român în spațiul cosmic; **Alexandru Budișteanu**, Șef al Centrului Național de Sistematizare din România..... 157

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Andreea Dobeș, Ioan Bălan (1880 - 1959); **Gheorghe Onișoru**, Grigore Caraza (1929-2014); **Florin Șandru**, Gheorghe P. Dinu (1913-1973?); **Alexandru-Cristian Voicu**, Janoș Fazekaș (1926-2004); **Cristina Diac**, Manea Mănescu (1916-2009); **Adrian Nicolae Petcu**, Teodor M. Popescu

Sumar

(1893-1973); **Flori Bălănescu**, Șerban Stănciulescu (1946–1991); **Carmen Stratone**, Ioan Ursu (1928-2007) 174

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Cristina Diac, Școala Gusti după 23 august 1944. Istoriile unor intelectuali cu destine complicate; **Vasile Buga**, Epopeea tezaurului românesc evacuat la Moscova văzută prin ochii unui istoric rus; **Florian Banu**, O carte de neocolit despre premisele instaurării regimului comunist în România; **Dan Cătănuș**, România și scurtul său intermezzo de la capitalismul de război la comunismul stalinist; **Ana-Maria Cătănuș**, De ambele părți ale baricadei. Povestea defectorului KGB Oleg Gordievski279

Biblioteca INST

.....284

AGENDA I.N.S.T.

Ana-Maria Cătănuș, Dan Berindei, O viață pentru istorie; **Octavian Roske**, Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului în anul 2021: O Perspectivă Editorială; **Natalia Lazăr**, Identitate și comuniune spirituală din perioada regimului totalitar în contemporaneitate; **Florin Abraham**, Conferința „Totalitarismul și memoria lui istorică”; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul II/2021; **Ion Constantin**, La despărțirea de profesorul Vladimir Iliescu – un savant de talie europeană.....286

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

.....292

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor-șef), Florin Abraham, Ana-Maria Cătănuș, Dan Cătănuș, Ioan Chiper, Mihai Golu, Alexandru-Murad Mironov, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Victor Spinei

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Alexandre Kostov, Institute of Balkan Studies and Centre of Thracology, Bulgarian Academy of Science, Sofia (Bulgaria); Slavomír Michálek, Institute of History of Slovak Academy of Sciences, Bratislava, Slovacia; Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Revistă clasificată B de către CNCS (2020).

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2021.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXIX

Nr. 110-111

1-2/2021

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, LV. Jurnal de bord istoric 5

STUDII

Florian Tănăsescu

Centenarul P.C.R., 1921-2021. O aniversare fără glorie11

Gheorghe Onișoru

Poveste cu final așteptat. Rebeliunea legionară din ianuarie 1941 28

Sebastian Ligarski

The policy of the Polish communist authorities on artists between 1945 and 1989.... 41

Elena Simona Gheonea

Muzicienii în atenția Securității: studiu de caz compozitorul Mihail Andricu54

Michał Siedziako

Sejm elections in the communist-ruled Poland in the light of new research 75

Artyom A. Ulunyan

Was there any forefeeling? Romania in COMECON through the eyes of NATO and European Commission, 1957-1962 92

Sumar

Vasile Buga

Aspecte ale colaborării româno-sovietice în domeniul tehnicii militare și civile în anii 1960-1980 106

Alina Ilinca, Liviu Marius Bejenaru

Congresul clandestin al Partidului Comunist Cehoslovac din 22 august 1968 și urmările acestuia..... 122

Octavian Roske

Războiul din Vietnam. De la testul credibilității la pacea onorabilă, III: Administrația Nixon 137

Valentin Gheonea

Carlos Șacalul și politica antiteroristă a României în anii '70 154

Mihai Burcea

„Necropola roșie” din Parcul Carol I. Scurt istoric 182

DOCUMENTE

Dan Cătănuș

Fuga generalului Pacepa, reacția lui Ceaușescu și asigurările date României de guvernul american, 1978-1987..... 207

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Brîndușa Costache, Constantin Angelescu (1883-1973); **Dan Cătănuș**, Teohari Georgescu (1908-1976); **Flori Bălănescu**, Ana-Maria Goma (1946-2017); **Florin Șandru**, Nicolae Ivănescu (1914-1977); **Marius Uglea**, Ion Pantazi (1920-1996); **Gheorghe Onișoru**, Nicolae Pătrașcu (1903-1968); **Cristina Diac**, Ion Stoian (1927-2012)..... 243

Sumar

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Gheorghe Onișoru, „Rezolvarea” problemei naționale de către Nicolae Ceaușescu; **Florin-Răzvan Mihai**, Despre extrema dreaptă franceză și influența ei în Europa279

Biblioteca INST

.....284

AGENDA I.N.S.T.

Florin Abraham, Conferința internațională dedicată dezinformării în domeniul memoriei istorice; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul I/2021; **Florin Abraham**, Conferința națională „Omul *sub teroarea istoriei*: indivizi, comunități, crize în Europa secolului XX”286

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

.....292

Sumar

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor-șef), Florin Abraham, Ana-Maria Cătănuș, Dan Cătănuș, Ioan Chiper, Mihai Golu, Alexandru-Murad Mironov, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Victor Spinei

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Alexandre Kostov, Institute of Balkan Studies and Centre of Thracology, Bulgarian Academy of Science, Sofia (Bulgaria); Slavomír Michálek, Institute of History of Slovak Academy of Sciences, Bratislava, Slovacia; Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Revistă clasificată B de către CNCS (2020).

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2021.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXVIII

Nr. 108-109

3-4/2020

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, LIV. O judecată dreaptă 5

STUDII

Alexandre Kostov (Bulgaria)

Higher Technical Education in Bulgaria and Romania: The Changes from the Second World War to the Beginning of 1960s 8

Dobrinka Parusheva (Bulgaria)

“Old Wine In New Bottles”, Or About The Modernization(S) In The Balkans 24

Lucian Vasile

Comandorul Mircea Pătru: Viața și faptele de arme ale unui agent secret din exil..... 36

Brîndușa Costache

Etatizarea Băncii Naționale a României și reprimarea specialiștilor bancari, 1946-1952 53

Dan Cătănuș

„Spune tu, Mironică!” Cei cinci ani de glorie ai lui Miron Constantinescu și relația sa cu Gheorghiu-Dej, II: 1954-1956 77

Carmen Stratone

Cultural challenges for Romania and Bulgaria at the beginning of the Cold War. Institutions and means for cultural propaganda 91

Sumar

Petre Opreș

Planul Uniunii Sovietice de desființare a NATO și poziția României,
1954-1991..... 105

Octavian Roske

Războiul din Vietnam. De la testul credibilității la pacea onorabilă, II: Administrația
Johnson..... 118

Vasile Buga

Political and socio-economic issues on the agenda of the Romanian-Bulgarian
high-level meetings, 1965-1985 143

Valentin Gheonea

Un caz de cooperare internațională sub comunism: Începutul relațiilor Miliției
române cu Interpolul, 1972 – 1974..... 161

Daniel Filip

Vizita lui Nicolae Ceaușescu în R.P. Polonă din 1984 și impactul ei asupra relațiilor
româno-polone 185

Nicoleta Șerban

Un episod umanitar european: „Opération Villages Roumains” pe pământ
românesc (ianuarie-martie 1990) 200

MĂRTURII

Florin-Răzvan Mihai

Amintirile lui Ion Coman despre Nicolae Ceaușescu și Armata Populară..... 220

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Gabriela Bica, Spiru Blănaru (1919-1949); **Adrian Petcu**, Constantin Galeriu
(1918-2003); **Ana-Maria Cătănuș**, Paul Goma (1935-2020); **Cosmin**

Sumar

Budeancă, Lucreția Jurj (1928-2004); **Cristina Diac**, Gheorghe Oprea (1927-1998); **Dan Cătănuș**, Grigore Preoteasa (1915-1957) 227

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Cristina Petrescu, Despre națiune, altfel; **Ana-Maria Cătănuș**, Elitele culturale și regimul Ceaușescu: o perspectivă a Securității; **Dan Cătănuș**, Negocierile româno-sovietice de la Viena, din 1924, și problema Basarabiei; **Mihai Burcea**, Amintiri despre Ceaușescu 258

AGENDA I.N.S.T.

Restituiri: Constantin Lățea, Octavian Roske, Anul 2020: Cărți apărute sub egida I.N.S.T.; **Florin-Răzvan Mihai**, Simpozionul I.N.S.T. „România anului 1945. Intrarea în lagărul comunist”, Sighetu Marmăției, 17 septembrie 2020; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul II/2020; **Alexandru-Cristian Voicu**, Problema basarabeană în secolul XX; **Dan Cătănuș**, In memoriam: Gheorghe Neacșu (1938-2020) 273

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

.....286

Sumar

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Florin Abraham, Ana-Maria Cătănuș, Dan Cătănuș, Ioan Chiper, Mihai Golu, Alexandru-Murad Mironov, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Victor Spinei

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Alexandre Kostov, Institute of Balkan Studies and Centre of Thracology, Bulgarian Academy of Science, Sofia (Bulgaria); Slavomír Michálek, Institute of History of Slovak Academy of Sciences, Bratislava, Slovacia; Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Revistă clasificată B de către CNCS (2020).

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2020.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXVIII

Nr. 106-107

1-2/2020

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, LIII. La un Centenar... Ionel Brătianu și Tratatul de Pace de la Trianon 5

STUDII

Alexandru Ghișa

Austria și Ungaria pe drumul spre Saint-Germain și Trianon. De la statul imperial austro-ungar la statele naționale14

Florin-Răzvan Mihai

„Istoria nu se înfăptuiește purtând mănuși”: Cesare Pavese și regimul Mussolini.....28

Lilia Crudu

Destinele oamenilor politici basarabeni după 1940, II51

Gheorghe Onișoru

Petru Groza: Omul de la 6 Martie 1945 68

Alexandru-Murad Mironov

Deportarea etnicilor germani în U.R.S.S. – între exploatarea capitalului uman și acțiune punitivă88

Mihai Burcea

„Inchizitorii” partidului, I: Elvira Gaisinschi 97

Sumar

Dan Cătănuș

„Spune tu, Mironică!” Cei cinci ani de glorie ai lui Miron Constantinescu și relația sa cu Gheorghiu-Dej, I: 1952-1954 121

Octavian Roske

Războiul din Vietnam: De la testul credibilității la pacea onorabilă, I 139

Vasile Buga

Politica pragmatismului. România și C.A.E.R. în timpul regimului Ceaușescu, II: 1986-1989 156

Michał Siedziako

Student opposition to communism in Poland, 1976–1989.
An attempt at a synthesis 169

Ceslav Ciobanu

Romanian Revolution: Gorbachev Factor (Post-Scriptum
after 30-year anniversary) 189

Artyom A. Ulunyan

The 1989 Romanian Revolution and the Dutch Parliament (Staten-Generaal):
debates and assessments, fall 1989 – winter 1990 211

DOCUMENTE

Aleksandr Stykalin

„Această țară ajunsă pe mâini bune ar putea deveni o perlă...”
România la începutul verii anului 1945 văzută de membrii unei delegații de
intelectuali sovietici 226

Sumar

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Alesandru Duțu, Aurel Aldea (1887-1949); **Cosmin Budeancă**, Alexandru Dejeu (1923-1958); **Florin-Răzvan Mihai**, Ion Dincă (1928-2007); **Cristina Roman**, Dinu C. Giurescu (1927-2018); **Adriana Costăchescu**, Maria Iliescu (1927-2020); **Dan Cătănuș**, Gheorghe Vasilichi (1902-1974)..... 248

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Gheorghe Onișoru, „Fratele mai mare”. O nouă contribuție la studierea relațiilor româno-sovietice; **Vasile Buga**, Jocuri de interese în jurul problemei Transilvaniei (1918-1947); **Cristina Petrescu**, Vechi și nou în cercetarea despre fosta Europă comunistă 269

AGENDA I.N.S.T.

Ana-Maria Cătănuș, Relațiile economice româno-sovietice la ora bilanțului; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul I/2020 281

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

..... 284

Sumar

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Florin Abraham, Ana-Maria Cătănuș, Dan Cătănuș, Ioan Chiper, Mihai Golu, Alexandru-Murad Mironov, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Victor Spinei

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Alexandre Kostov, Institute of Balkan Studies and Centre of Thracology, Bulgarian Academy of Science, Sofia (Bulgaria); Slavomír Michálek, Institute of History of Slovak Academy of Sciences, Bratislava, Slovacia; Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Revistă clasificată B de către CNCS (2020).

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2020.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXVII

Nr. 104-105

3-4/2019

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, LII..... 5

STUDII

Florin Abraham

Tratatul de la Trianon și mitologia politică revizionistă: abordări tradiționale și recente9

A.S. Stepanov

Reacția cetățenilor sovietici privind Pactul Molotov-Ribbentrop și „campania de eliberare în Belarusul și Ucraina de Vest” din 1939, conform documentelor NKVD al U.R.S.S.40

Flori Bălănescu

Opozantul Paul Goma – de la traumele copilului la revoltele tânărului, 1944-195653

Constantin Buchet

Patriarhul Justinian și mediul politic al României, 1945-1950. Diplomație ecleziastică și geopolitică religioasă 69

Gábor Csikós

Experiences of Communist Emancipation Projects in two Hungarian Villages, 1945 – 1970 77

Sumar

Vasile Buga

Politica pragmatismului. România și C.A.E.R. în timpul regimului Ceaușescu, 1965-1989, I 92

Artyom A. Ulunyan

The “Romanian maverick” through the Dutch intelligence eyes (mid '60s – early '80s) 110

Daniel Filip

Vizita generalului Jaruzelski în România, 1982. Semnificații și consecințe 127

Elena Negru, Gheorghe Negru

Mihail Gorbaciov, „perestroika” și problema Basarabiei, 1986-1989 142

Nicoleta Șerban

Un model de mobilizare europeană: „Opération Villages Roumains” și proiectul de sistematizare rurală al lui Nicolae Ceaușescu, 1988-1989 162

Alexandru-Murad Mironov

Relațiile româno-sovietice în preajma Revoluției din Decembrie 1989. Scurtă problematizare..... 181

Silviu Miloiu

„Revoluția prin cântec”: formarea contraelitelor în procesul de desprindere a Estoniei din cadrul Uniunii Sovietice..... 188

Adrian Pop

Impactul crizei de legitimitate și al „factorului Gorbaciov” asupra prăbușirii imperiului sovietic și încheierii Războiului Rece 207

Dragoș Petrescu

Romania, Thirty Years After: The Bloody Revolution of 1989 and the Refusal of the Populist Consensus..... 229

Cristina Petrescu

The Totalitarian Origin of an Anti-Totalitarian Narrative. Past and Present Accounts on Communism in Romania..... 252

Sumar

DOCUMENTE

Dan Cătănuș

Sfârșitul cazului Pătrășcanu: Între interesele interne și „sfaturile” Moscovei, 1952-1954..... 272

Ana-Maria Cătănuș

Povestea recrutării de către C.I.A. a unui diplomat român la Washington: Mircea Răceanu, 1974-1975..... 296

MĂRTURII

Puica Buhoci

Din procesul reeducării: Mărturii și Mărturisiri 325

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Cosmin Budeancă, Iosif Capotă (1912-1958); **Mihai Burcea**, Mugur Călinescu (1965-1985); **Octaviana Jianu**, Constantin Noica (1909-1987).... 338

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Octavian Roske, Crizele Războiului Rece: o perspectivă americană;
Gheorghe Onișoru, O altă poveste a Războiului Rece: cazul Caraman; **Dan Cătănuș**, SOE, MI6 și interesele britanice în România 349

AGENDA I.N.S.T.

Octavian Roske, Radu Ciuceanu - membru de onoare al Academiei Române;
Claudiu Degeratu, Satul românesc – rezistență și credință; **Cristina Diac**,

Sumar

I.N.S.T. la a 12-a ediție a Congresului de Studii Sud-Est Europene; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul II/2019; **Ana-Maria Cătănuș, Florin Abraham**, Conferințe I.N.S.T. dedicate împlinirii a 30 de ani de la căderea comunismului.....358

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

.....364

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Florin Abraham, Dan Cătănuș, Ioan Chiper, Mihai Golu, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Alexandre Kostov, Institute of Balkan Studies and Centre of Thracology (Bulgaria); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2019.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXVII

Nr. 102-103

1-2/2019

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, LI 5

STUDII

Gheorghe Cojocaru

Guvernul din tren al „R.S.S. Basarabene”: o încercare eșuată de exportare a revoluției bolșevice, mai 1919.....10

Constantin Corneanu

Eforturi politico-diplomatice pentru apărarea României Mari, 1918-1940, II22

Florian Tănăsescu, Nicolae Tănăsescu

Cominternul – vârful de lance al politicii sovietice împotriva României Mari, 1939-1943.....38

Luiza Revyakina

Cominternul și Bulgaria, 1919-194357

Aleksandr Shubin

Reorientarea Cominternului spre strategia Frontului Popular în anii 1933-1935. Dogmele „perioadei a treia” 75

Sumar

Florin-Răzvan Mihai

Naționalismul integral ucrainean în România: ideologie, organizare și metode de propagandă, 1934-1938 90

Gheorghe Onișoru

Preliminarii la 23 August 1944: Regele, Iuliu Maniu și Partidul Comunist..... 111

Florin Șandru

23 August 1944 reflectat în declarațiile unor militari participanți la evenimente.... 131

Aleksandr Stykalin

August 1968. Intervenția celor cinci state ale Tratatului de la Varșovia în Cehoslovacia și criza din relațiile sovieto-române. O privire de la Moscova..... 139

Slavomír Michálek

August 68. The Invasion of Czechoslovakia and the United Nations Reaction 156

Dariusz Magier

Training of local communist cadres in Poland in 1975-1990. An analysis based on the archives of the Białskopodlaski province 170

DOCUMENTE

Alexandru-Murad Mironov

O afacere de succes: P.M.R. și proprietățile sale înainte de naționalizare 181

Dan Cătănuș

Cazul Pătrășcanu și anchetele stalinismului târziu. Un document-cheie din noiembrie 1952 190

Mircea-Dorel Suciu

„Filierea franceză” și începuturile Agenției Comerciale a Republicii Populare Române de la Frankfurt pe Main 221

Lucica Iorga

„Prietenia noastră este veșnică și indestructibilă”. Stenograma sovietică a discuției lui Emil Bodnăraș la Moscova, 10 mai 1965 239

Sumar

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Florin Abraham, Ioana Berindei (1922-2008); **Ciprian Bălăban**, Eugen Bodor (1902-1983); **Andrea Dobeș**, Ilie Lazăr (1895-1976); **Cristina Roman**, Lothar Rădăceanu (1899-1955) 255

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Octavian Roske, Jocuri de putere: Administrația Carter și relațiile cu U.R.S.S.;
Florin-Răzvan Mihai, Memoriile lui Ernst Röhm, șeful statului-major al SA 269

AGENDA I.N.S.T.

Vasile Buga, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul I/2019; **Florin Abraham**, Șapte decenii de la începerea colectivizării agriculturii; **Claudiu Degeratu**, Delegație sud-coreeană la I.N.S.T.; **Florin Abraham**, Întâlnire cu o delegație de cercetători din R.P. Chineză 280

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

..... 284

Sumar

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Florin Abraham, Dan Cătănuș, Ioan Chiper, Mihai Golu, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Alexandre Kostov, Institute of Balkan Studies and Centre of Thracology (Bulgaria); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2019.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXVI

Nr. 100-101

3-4/2018

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, L 6

STUDII

Anca Irina Ionescu

Contribuția lui Tomáš Masaryk la constituirea Republicii Cehoslovace,
1914-1918 12

Constantin Buchet

Voluntari români în Marele Război: „Prima Alba Iulia”29

Olga Zaslavskaya

1918 in the Fate of Eastern Europe's “Lost Generation”: Austro-Hungarian
Prisoners of War in Siberia and the Far East..... 36

Marcela Sălăgean

De la România Mare la România Unită. Procesul integrării: teritorii, populație,
infrastructură, economie62

Constantin Corneanu

Eforturi politico-diplomatice pentru apărarea României Mari, 1918 – 1940, I 78

Constantin Geambașu

Războiul polono-sovietic și semnificațiile sale în evoluția Poloniei interbelice 90

Elena Cazacu

Evacuarea provinciei Bucovina în primăvara lui 1944: Pregătirea
Operațiunii 1111 B 98

Sumar

Krzysztof Gajewski

A New Tradition. Construction of Cultural Identity of Farmers in „Regained Territories” of Poland after the World War II in the Light of Their Letters to Authorities 108

Csikós Gábor

Rumors for interpreting and foreseeing. Case study on a Hungarian micro region: Jászság, 1948-1955 123

Romina Surugiu, Adriana Ștefănel, Mădălina Bălășescu, Alexandru Matei, Vyara Angelova

«Pôles culturels» dans les programmes de télévision, en Roumanie et Bulgarie, 1963-1983 134

Florian Tănăsescu

Între social-democrație și comunism. O nouă perspectivă asupra vieții și activității lui Ștefan Voitec, I 148

Cristina Petrescu, Dragoș Petrescu

Națiune, naționalism și construcție națională în România. Marea Unire, identitatea națională și discursurile legitimizează din perioada comunistă, 1945-1989 166

Florin Abraham

Proiectul „României Mari” după 1989: nostalgii, realități, perspective 187

DOCUMENTE

Vasile Buga

Inițiativa creării C.A.E.R. a aparținut României? O scrisoare inedită din 4 decembrie 1948 210

Mihai Burcea

Din biografia unui comandant de penitenciar: Nicolae Maromete, 1949-1955 214

Sumar

MĂRTURII

Radu Ciuceanu

Apel la memorie. Când s-a îngropat un partid... 232

PUNCTE DE VEDERE

Puica Buhoci

Fragmentariu din laboratoarele reeducării 242

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Octaviana Jianu, Al.O. Teodoreanu (1894-1964); **Corneliu Beldiman**,

Vasile Zorzor (1890 – 1952); **Puica Buhoci**, Vintilă Vais (1921-1974)..... 246

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Florin-Răzvan Mihai, Din însemnările zilnice ale ideologului nazist Alfred Rosenberg; **Octavian Roske**, Statele Unite și lumea comunistă: strategii și opțiuni instituționale; **Dan Cătănuș**, În căutarea unei sinteze a istoriei Securității; **Ana-Maria Cătănuș**, Mihai Botez: Trei schițe nereușite de portret; **Octavian Roske**, Fragmente de istorie: o încercare de reconstituire 259

Sumar

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Iancu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T. 276

AGENDA I.N.S.T.

Florin Abraham, Simpozionul „Memoria Europeană” la București; **Mihai Dobre**, Reflecții privind raportarea politică și diplomatică a României la desfășurarea Primului Război Mondial; **Antoaneta Olteanu**, Imaginea Rusiei și a României în Primul Război Mondial; **Adrian Pop**, Tentative de bolșevizare a României; **Claudiu Degeratu**, Sărbătorirea „Centenarului Marii Uniri” la Sighetu Marmăției și Negrești Oaș; **Carmen Stratone**, 50 de ani de la „Primăvara de la Praga”; **Carmen Stratone**, Sofia – București. O nouă axă în cercetarea istoriei contemporane; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul II /2018; **Carmen Stratone**, Un secol de la Marea Unire, 25 de ani de la crearea I.N.S.T. 278

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

..... 295

Sumar

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Florin Abraham, Dan Cătănuș, Ioan Chiper, Mihai Golu, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Alexandre Kostov, Institute of Balkan Studies and Centre of Thracology (Bulgaria); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2018.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXVI

Nr. 98-99

1-2/2018

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XLIX 5

STUDII

Acad. Florin Constantiniu

Cristian Racovski și teoria degenerării birocratice a socialismului în Uniunea Sovietică.....9

Ion Constantin

Lupta diplomatică pentru recunoașterea României Mari: Problema Basarabiei, 1918-1920.....24

Ioan Scurtu

Primul „partid unic și totalitar” din istoria României: Partidul Națiunii, 194047

Lilia Crudu

Destinele oamenilor politici basarabeni după 1940..... 54

Mihai Burcea

Antifasciști români în Rezistența Franceză, 1939-1944, II 76

Gheorghe Onișoru

O decizie controversată: Revenirea lui Constantin Argetoianu în România, noiembrie 1946..... 100

Leonid Ghibianski

“... Consfătuirea este convocată la inițiativa guvernelor U.R.S.S. și României”. Cum a apărut Consiliul de Ajutor Economic Reciproc..... 109

Sumar

Dariusz Jarosz

Old Age and the Evolution of the Social Security System in Rural Poland in the 20th Century..... 133

Adrian Constantin Rotar

Eliminarea elitei sociale rurale. Deschiaburirea satelor regiunii Suceava, 1949-1962 147

Aleksandr Stykalin

Procesul Imre Nagy în contextul relațiilor dintre Uniunea Sovietică, Ungaria și Iugoslavia, 1958 161

Artyom A. Ulunyan

Secret but Obvious: Soviet-Romanian and Romanian-CMEA relations in the CIA economic intelligence analysis, the early 60s – mid-70s..... 177

Karina Paulina Marczuk

A Century of Cooperation: Polish-Romanian bilateral relations, 1918-2018..... 196

DOCUMENTE

Cristina Diac

Comuniști din România în arhiva Cominternului: Elena Filipovici, sfârșitul unui revoluționar de profesie, 1934-1937, II..... 209

Dan Cătănuș

Moartea lui Stalin, eliberarea din arest a Anei Pauker și o enigmatică discuție din 8 aprilie 1953..... 225

Vasile Buga

Între ideologie și realitate. O evaluare a Ambasadei sovietice de la București despre situația din România, iunie 1989 244

Sumar

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Flori Bălănescu, Neculai (Nicolae) Popa (n. 21 iunie 1931); **Corneliu Beldiman**, Gabriel Negrei (1872 – 1951); **Mihai Burcea**, Josefina Nicolschi (1910-1992); **Octaviana Jianu**, Marietta Sadova (1897-1981)..... 256

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Octavian Roske, Epoca Reagan și sfârșitul Războiului Rece;
Gheorghe Onișoru, O poveste de dragoste eșuată: România și Tratatul de la Varșovia.....270

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Iancu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T. 276

AGENDA I.N.S.T.

Carmen Stratone, Manifestări științifice în cadrul I.N.S.T., octombrie 2017 – iulie 2018; **Vasile Buga**, Agenda Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul II al anului 2017 și semestrul I al anului 2018. 278

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

.....284

Sumar

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Florin Abraham, Dan Cătănuș, Ioan Chiper, Mihai Golu, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Alexandre Kostov, Institute of Balkan Studies and Centre of Thracology (Bulgaria); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2018.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXV

Nr. 96-97

3-4/2017

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XLVIII 5

STUDII

Mihai Burcea

Interbrigadiști români în Mișcarea de Rezistență Franceză, 1939-1944, I..... 12

Iulian Warter, Liviu Warter

Uncovering the socio-economic issues beyond the Anti-Jewish Legislation in Romania: In the shadow of the swastika, 1933-1944.....48

Dan Cătănuș

Cazul Vasile Luca, „rețeaua informativă Samoilov” și situația comuniștilor români din U.R.S.S., II: 1945-195457

Albina F. Noskova

Puterea și Biserica romano-catolică din Polonia: Evoluția conflictului de interese, 1944-1956, II69

Anna Gladysheva

Politica reformistă a lui Hrușciov în domeniul economic după Congresul al XX-lea al P.C.U.S., 1956-1964 93

Alina Ilinca, Liviu Marius Bejenaru

Exilați, disidenți, defectori. Acțiuni represive ale Securității în exteriorul României, 1957-1989 106

Sumar

Cristina Petrescu

The Goma Movement, Forty Years After: Controversies, Amnesia and (Mis)Canonization 130

Stefano Bottoni

Între constrângere externă și represiune internă: Opoziția României la „perestroika” sovietică 152

Florin Abraham

Justiția în România comunistă: Între control politic și autonomie, II..... 172

Ewelina Drzewiecka

The Bulgarian Utopia: About Saints Cyril and Methodius during the Communist Period 197

Paweł Ukielski

Settling Accounts with the Communist Past in Poland 207

DOCUMENTE

Cristina Diac

Comuniști din România în arhiva Cominternului: Elena Filipovici, sfârșitul unui revoluționar de profesie, 1934-1937, I..... 219

Ana-Maria Cătănuș

Ceașescu și studiile viitorului în România, II: Alvin Toffler la București, 1976..... 240

Vasile Buga

România privită de la Moscova: documente sovietice din martie 1989 253

MĂRTURII

Florin-Răzvan Mihai, Programul nuclear, visul neîmplinit al lui N. Ceaușescu;

Cornel Mihulecea, Am fost ultimul președinte al Comitetului de Stat pentru Energie Nucleară..... 266

Sumar

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Flori Bălănescu, Emil Căpraru (n. 1923); **Octaviana Jianu**, Vladimir Streinu (1902-1970) 279

NOTE DE LECTURĂ

Antoaneta Olteanu
Un comunist în linia întâi – V.M. Molotov 288

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Cristina Diac, Tovarăși de drum și revoluționari de profesie; **Octaviana Jianu**, O perspectivă analitică asupra modernității interbelice balcanice; **Octavian Roske**, Comunismul în discursul politic american: o carte despre Partidul Republican 300

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Iancu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T. 310

AGENDA I.N.S.T.

Ana-Maria Cătănuș, Masa rotundă „A trăi în adevăr. 40 de ani de la primele gesturi de disidență în România comunistă”; **Carmen Stratone**, Conferința „Disidența românească în context național și internațional. Patru decenii de la apariția Chartei 77”; **Carmen Stratone**, Cercetători I.N.S.T. la Institutul de

Sumar

Studii Balcanice & Centrul de Tracologie al Academiei Bulgare de Științe;
Carmen Stratone, Delegație cehă în vizită la I.N.S.T.....312

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

.....316

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Florin Abraham, Dan Cătănuș, Ioan Chiper, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, ERIH PLUS.

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2017.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXV

Nr. 94-95

1-2/2017

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XLVII 5

STUDII

Gheorghe Cojocaru

O diversiune ideologico-identitară cominternistă: inventarea „limbii moldovenești”,
1924-1925..... 11

Florin-Răzvan Mihai

Comuniști și socialiști în alegerile generale din România interbelică (1926-1933).
O analiză comparativă, II 20

Diego Gaspar Celaya, Julián Casanova Ruiz

Exclusion et répression. Franco et la dictature issue de la guerre civile..... 30

Dan Cătănuș

Cazul Vasile Luca, „rețeaua informativă Samoilov” și situația comuniștilor români
din U.R.S.S., I: 1940-1944..... 49

Nicolae Fuștei

Situația Bisericii Ortodoxe în R.S.S. Moldovenească, 1940-1941 67

Albina F. Noskova

Puterea și Biserica romano-catolică din Polonia: Evoluția conflictului de interese,
1944-1956, I 74

Brîndușa Costache

Reformele monetare postbelice din România în contextul relațiilor româno-
sovietice, 1947-1952 86

Sumar

Cécile Vaissié

L'unique Occidental, Prix Staline de littérature: André Stil, un « ingénieur des âmes » en France 105

Raluca-Nicoleta Spiridon, Liviu-Marius Bejenaru

Constituirea și evoluția rețelei informative a Securității, 30 august 1948 – 14 martie 1956, II 126

Aurelia Vasile

L'incitation à la vigilance et à la dénonciation. Mise en œuvre des directives centrales dans l'organisation du festival du film soviétique en 1950, I 142

Tatiana Volokitina

Destalinizarea „în stil bulgăresc”. Cervenkov-Jivkov: lupta pentru putere, 1953-1956, II 157

Karina Paulina Marczuk

The Origins of the Polish-German Reconciliation, 1965-1966 171

Artyom A. Ulunyan

Before and After R. Nixon's Visit to Romania. Flashpoints of the Romanian “Specific Course” as seen through American and Soviet Eyes 181

Luminița Banu, Florian Banu

Cauzele emigrării etnicilor germani din România reflectate în documentele Securității, III: 1977-1985..... 200

Constantin Hlihor

Șocul geopolitic: relațiile dintre U.R.S.S. și S.U.A. și prăbușirea comunismului.... 214

DOCUMENTE

Cristina Diac

Comuniști din România în arhiva Cominternului: Vanda Nicolski și emigrația românească din U.R.S.S. în timpul Marii Terori, 1936-1938, III 235

Ana-Maria Cătănuș

Ceașescu și studiile viitorului în România, I: Johan Galtung la București, 1974..... 250

Sumar

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Cristina Roman, Silviu Brucan (1916-2006); **Dănuț Doboș**, Ion Parțac (1927-1996)..... 263

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Vasile Buga, Moscova, Balcanii și Mediterana, după august 1968; **Octavian Roske**, Măsura puterii: o carte despre președinția americană în secolul XX; **Radu Bruja**, *Peregrinatio academica* ca metodă de propagare a ideologiilor; **Cristina Diac**, Comunismul interbelic – destinul unui militant mărunț..... 271

PUNCTE DE VEDERE

Alexandru Budișteanu

Granița de răsărit a Moldovei – un tărâm de neliniște și conflict..... 287

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Iancu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T..... 293

AGENDA I.N.S.T.

Vasile Buga, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul II/2016 și semestrul I/2017; **Carmen Stratone**, Proiecte științifice româno-bulgare; **Carmen Stratone**, Conferința națională a I.N.S.T. „Geopolitică, revoluții și contrarevoluții: anul 1956”; **Carmen Stratone**, Distincții ale Academiei Române acordate cercetătorilor I.N.S.T.; **Carmen**

Sumar

Stratone, Triplă lansare a unor cărți editate de I.N.S.T.; **Octaviana Jianu**, Conferirea titlului „Doctor Honoris Causa” istoricului Radu Ciuceanu; **Alin Albu**, Laudatio. Prof. dr. Radu Ciuceanu: Omul-mărturie a(l) generației rezistenței anticomuniste295

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

.....315

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Florin Abraham, Ioan Chiper, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, ERIH PLUS.

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2017.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXIV

Nr. 92-93

3-4/2016

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XLVI 5

STUDII

Alexandru-Cristian Voicu

The first communist under surveillance by the Siguranța: Christian Rakovsky during the First World War (1914-1918) 8

Florin-Răzvan Mihai

Comuniști și socialiști în alegerile generale din România interbelică (1926-1933). O analiză comparativă, I..... 28

Ioana Elena Secu

„Ideea rusă” în politica externă a Uniunii Sovietice, 1939-1941, II 42

Ștefan Bosomitu

Instituționalizarea aparatului de control al partidului comunist. Comisia de Control a C.C. al P.C.R., 1945-1947 57

Luminița Banu, Florian Banu

Cauzele emigrării etnicilor germani din România reflectate în documentele Securității, 1948-1989, II 82

Raluca-Nicoleta Spiridon, Liviu-Marius Bejenaru

Constituirea și evoluția rețelei informative a Securității, 30 august 1948 – 14 martie 1956, I 99

Sumar

Tatiana Volokitina

Destalinizarea „în stil bulgăresc”. Cervenkov-Jivkov: lupta pentru putere, 1953-1956, I 108

Dragoș Petrescu

Sixty Years After: Reassessing the Hungarian Revolution of 1956 126

Cezar Stanciu

Despre viziunea antihegemonică a politicii externe românești. România și lovitura de stat din Cipru, 1974..... 141

Alexandru-Murad Mironov

Adâncirea crizei: Plenara C.C. al P.C.R. din 29-30 iunie 1983..... 155

Aneta Mihaylova

Reluctant Reformers: Zhivkov, Ceaușescu and the Moscow Wind of Change 161

Florin Abraham

Justiția în România comunistă: Între control politic și autonomie, I..... 181

DOCUMENTE

Cristina Diac

Comuniști din România în arhiva Cominternului: Vanda Nicolski și emigrația românească din U.R.S.S. în timpul Marii Terori, 1936-1938, II 202

Dan Cătănuș

Închiderea cazului Teohari Georgescu, 1955-1956..... 221

Iulian Toader

“Mystery revealed?” The Mănescu-Rusk conversation of 4 October 1963 and the beginning of the Romanian-American “special relationship” 237

Ana-Maria Cătănuș

Dissident Mihai Botez on US-Romanian Relations Between 1968-1984, II 254

Sumar

Constantin Moraru

Relațiile româno-vest-germane după Helsinki. Stenograma discuțiilor
Ceaușescu – Genscher din 5 decembrie 1975 278

Vasile Buga

Documentele rusești clarifică: La 4 decembrie 1989 Ceaușescu nu și-a
abandonat principiile din august 1968 295

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Delia Bălăican, Generalul G.A. Dabija (1872-1957); **Ionuț Mircea Marcu**,
Alexandru Moghioroș (1911-1969); **Theodora Enache**, Leonte Răutu
(1910-1993)..... 304

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Ionuț Filipescu, Șomaj și radicalizare politică la studențimea interbelică;
Flori Bălănescu, Femei în Holocaust, II; **Vasile Buga**, U.R.S.S. și revoluțiile
din răsăritul Europei; **Octavian Roske**, Președinția americană și provocările
Războiului rece; **Dan Cătănuș**, O istorie a României postbelice 317

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Iancu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T. 334

AGENDA I.N.S.T.

Dan Cătănuș, Justiția și puterea politică; **Ana-Maria Cătănuș**, Despre
renașterea statului lituanian; **Dan Cătănuș**, Noi evaluări asupra evenimentelor

Sumar

anului 1956; **Cristina Diac**, Cercetători I.N.S.T. la Institutul Lituanian de Istorie;
Ana-Maria Cătănuș, O istorie în imagini a epocii Nicolae Ceaușescu;
Corneliu Beldiman, Instrumente digitale pentru studiul totalitarismului:
Mecanisme represive în România 1945-1989. Dicționar biografic 336

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

.....343

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Florin Abraham, Ioan Chiper, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, ERIH PLUS și Index Copernicus.

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2016.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXIV

Nr. 90-91

1-2/2016

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XLV 5

STUDII

Antoaneta Olteanu

Lenin și miturile lui 9

Ioana Elena Secu

„Ideea rusă” în politica externă a Uniunii Sovietice, 1939-1941, I 24

Ion Constantin

Între două fronturi: Comuniștii polonezi în anii celui de-al Doilea
Război Mondial 44

Adam Burakowski

Activitatea Tribunalului Poporului din Bulgaria, 1944-1945 65

Marius Tăriță

Preliminarii la problema limbii române în R.S.S. Moldovenească în primii ani după
război, 1944-1948 87

Petre Opreș

O scurtă biografie a spionului sovietic: Piotr Gonciaruk 98

Luminița Banu, Florian Banu

Cauzele emigrării etnicilor germani din România reflectate în documentele
Securității, 1948-1989, I 107

Sumar

Adrian Constantin Rotar

Începutul colectivizării în nordul Moldovei și Bucovina. Răscoalele țărănești și represiunea comunistă, 1949..... 122

Aleksandr Stykalin

Apropierea sovieto-iugoslavă din anii 1955-1956 și dizolvarea Cominformului 141

Dan Cătănuș

Demersuri românești privind retragerea trupelor sovietice din România, 1955-1956..... 155

Alexandru-Murad Mironov

Un „mare salt înainte”. Plenara C.C. al P.M.R., 26-28 noiembrie 1958..... 173

Ionuț-Marian Filipescu

Între propagandă și interes academic: Al XV-lea Congres internațional de științe istorice (București, 10-17 august 1980) 182

Mioara Anton

„Munca cu scrisorile”. Ficțiuni propagandistice și realități cotidiene, II: 1980-1989 192

DOCUMENTE

Cristina Diac

Comuniști din România în arhiva Cominternului: Vanda Nicolski și emigrația românească din U.R.S.S. în timpul Marii Terori, 1936-1938, I 207

Mihai Burcea

Ghilotinată de ziua sa: Olga Bancic și ultimele gânduri ale unei luptătoare antifasciste, 9 mai 1944 244

Gheorghe Onișoru

Ultima declarație a lui Vasile Luca sub ancheta Securității, 25 septembrie 1954 247

Ana-Maria Cătănuș

Dissident Mihai Botez on US-Romanian Relations Between 1968-1984, I 262

Sumar

Vasile Buga

A cerut Ceaușescu invadarea Poloniei? Un raport al ambasadorului sovietic Tiajelnikov, 19 august 1989 276

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Alina Ilinca, Liviu Marius Bejenaru, Aurel Ardeleanu (1913-1986);
Andreea-Florentina Mâniceanu, Iosif Rangheț (1904-1952); **Florin Șandru**, Nicolae Turcu (1891-1955) 288

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Ionuț Mircea Marcu, Satul românesc sub asaltul colectivizării; **Florian Banu**, Scurtă istorie a unui secol lung; **Flori Bălănescu**, Femei în Holocaust, I; **Vasile Buga**, Istoria recentă a țărilor din Est văzută de la Moscova; **Octavian Roske**, Dilemele puterii: direcții și reorientări în politica externă americană în secolul al XX-lea 302

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Iancu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T 319

AGENDA I.N.S.T.

Radu Ciuceanu, Remember George G. Potra (1940-2015); **Ana-Maria Cătănuș**, Periplu prin infern; **Dan Cătănuș**, Drepturile omului în regimurile

Sumar

comuniste: 40 de ani de la semnarea Actului Final de la Helsinki; **Vasile Buga**,
Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în
semestrul II al anului 2015 și în primul semestru al anului 2016 321

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

..... 332

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Florin Abraham, Ioan Chiper, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Francesco Guida, Università degli Studi Roma Tre (Italia); Irina Gridan, INALCO (L'Institut National des Langues et Civilisations Orientales), Paris (Franța); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, ERIH PLUS și Index Copernicus.

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2016.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXIII

Nr. 88-89

3-4/2015

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XLIV 5

STUDII

Irina Lyubomirova Ognyanova

External and Local Influences on the Ustasha Ideological System in the 1930s and the First Half of the 1940s7

Mikhail Nakonechniy

Mortality rates of GULAG timber camps during 1937-1938 crisis in comparative international context 24

Mihai Burcea

Carierea unui fost agent NKVD în anii „puterii populare” din România: Simion Babenco, II 45

Dan Cătănuș

O necunoscută în ecuația luptei pentru putere din P.C.R.: Emil Bodnăraș, aprilie 1944 – mai 1952, II 59

Florian Banu

De la colaborare la izolare. Relațiile Securității cu serviciile similare din țările Pactului de la Varșovia, 1955-1989, II 73

Mioara Anton

„Munca cu scrisorile”. Ficțiuni propagandistice și realități cotidiene, 1965-1980. 91

Cezar Stanciu

România și problema cooperării balcanice, 1969-1975 105

Sumar

Alexandru-Murad Mironov

Lansarea unui proiect al dezvoltării: Conferința Națională a P.C.R.,
19-21 iulie 1972..... 121

Cristina Petrescu

Aktionsgruppe Banat Reconstructs Its Past, II: Personal Memories and Collective
Identity 131

Adam Burakowski

Din istoria relațiilor româno-polone. Vizita lui Wojciech Jaruzelski în România,
iunie 1982..... 145

Anna S. Gladysheva

Revoluția din Decembrie 1989 reflectată în presa sovietică 157

Constantin Corneanu

Eșecul unei elite: Decembrie 1989..... 169

Ciprian Bălăban

Propaganda politică în mediul religios înainte și după 1989. Cazul cultului
pentecostal 191

Antoaneta Olteanu

Proza rusă antitotalitară 201

Adrian Solomon

Repression, Resistance, and Solidarity in Orwell's Oceania and Communist
Romania: A Situationist Perspective 220

DOCUMENTE

Ioan Chiper, Magdalena Tiță

Gheorghe Dimitrov – Ana Pauker – Emil Bodnăraș: Documente inedite privind
situația din România și relațiile comuniștilor români cu Sofia și Moscova în
primăvara anului 1945 238

Sumar

Sebastian Mitrache

Romania and the Soviet Intervention against the Prague Spring. A NATO Assessment..... 255

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Ionuț-Marian Filipescu, Petre Borilă (1906-1973); **Cristian-Adelin**

Dumitru, Valter Roman (1913-1983)..... 279

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Octavian Roske, Agricultura socialistă în România: un pariu eșuat; **Dan**

Cătănuș, Istoriile unor scrisori către putere 286

PUNCTE DE VEDERE

Alexandru Badea

Ion Mihalache (1882 - 1963) Schiță de portret..... 295

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Iancu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T 300

AGENDA I.N.S.T.

Dan Cătănuș, De la Gheorghiu-Dej la Ceaușescu; **Constantin Buchet**,
Abordări științifice ale I.N.S.T.: România și Dictatul de la Viena, Rozavlea,

Sumar

Maramureș, 3-4 septembrie 2015; **Cristina Diac**, Cercetători ai I.N.S.T. în stagiul de documentare la Sofia..... 302

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

306

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Florin Abraham, Ioan Chiper, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, ERIH-C și Index Copernicus.

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2015.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXIII

Nr. 86-87

1-2/2015

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XLIII..... 5

STUDII

Ion Constantin

În umbra Moscovei. Partidul Comunist Polonez în perioada interbelică, 1918-193716

Antoaneta Olteanu

Elemente de lux în Rusia Sovietică a anilor '30 28

Florin Grecu

Partidul-Stat sub Carol al II-lea. Studiu de caz: Ministerul Frontului Renașterii Naționale, 1938-1940..... 38

Tatiana V. Volokitina

Coaliția antihitleristă și România: Pregătirea și încheierea Convenției de armistițiu din septembrie 1944.....58

Dan Cătănuș

O necunoscută în ecuația luptei pentru putere din P.C.R.: Emil Bodnăraș, aprilie 1944 – mai 1952, I.....80

Gheorghe Onișoru

Instaurarea guvernului Groza la 6 martie 1945. Premise interne..... 94

Mihai Burcea

Carierea unui fost agent NKVD în anii „puterii populare” din România: Simion Babenco, I113

Sumar

Florian Banu

De la colaborare la izolare. Relațiile Securității cu serviciile similare din țările
Pactului de la Varșovia, 1955-1989, I..... 125

Alexandru-Murad Mironov

P.C.R. la cel de-al IX-lea Congres: modernizare, profesionalizare
sau birocratizare? 146

Elena Negru

Confruntări istoriografice sovieto-române în anii 1960-1980 159

Cristina Petrescu

Aktionsgruppe Banat Reconstructs Its Past, I: Personal Memories and Collective
Identity 180

Aleksandr S. Stykalin

Noua perspectivă sovietică asupra crizei ungare din 1956 în condițiile revizuirii
„doctrinei Brejnev” la sfârșitul anilor '80 – începutul anilor '90 194

Mihaela Șimonca

Norman Manea - Personal History as a Premise for Fiction. The Holocaust,
Communism, Exile as Collective Drama Sublimated through Writing 214

DOCUMENTE

Cristina Diac

Comuniști din România în Arhiva Cominternului: Béla Breiner și activul P.C.d.R. în
timpul Marii Terori, 1936-1938..... 237

Vasile Buga

O întâlnire de vacanță. Stenograma convorbirilor Ceaușescu – Brejnev din
Crimeea, 3 august 1976 260

Sumar

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Mihai Burcea, Ion Anton Vidrașcu (1905 – 1978)..... 279

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Flori Bălănescu, Un apatrid, între „moștenirea” genocidului armean și experiența comunistă; **Ion Constantin**, O impresionantă lucrare despre crimele comise de NKVD în RASS Moldovenească, în timpul „Marii Terori” staliniste din 1937-1938; **Octavian Roske**, Amintiri selectiv: anul revoltei, anii represiunii285

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Iancu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T 296

AGENDA I.N.S.T.

Ion Constantin, Despre Aleksander Wat și „secolul său”; **Cristina Diac**, Revoluția din decembrie 1989, reevaluri după 25 de ani; **Dan Cătănuș**, Disidența în România comunistă; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în primul semestru al anului 2015; **Radu Ciuceanu**, Prof. Dr. Vasile Boroneanț, un arheolog pentru eternitate298

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

306

Sumar

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Florin Abraham, Ioan Chiper, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Istorie, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, ERIH-C și Index Copernicus.

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2015.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXII

Nr. 84-85

3-4/2014

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XLII..... 5

STUDII

Cosmin Popa

„Revoluția” tehnologică sovietică și apariția complexului
militar industrial, 1945-1953 15

Alexandru-Murad Mironov

Plenara C.C. al P.M.R., 10-11 iunie 1948 35

Marius Tăriță

Preliminarii la activitatea lui Leonid Ilici Brejnev la Chișinău, 1950-1952..... 38

Anastasia Konohova

Socialist thrust of the dissident movement in the Soviet Union
during the 1950s - 1960s.....56

Gheorghe Cojocaru

„Dezghețul” lui N. Hrușciiov și unele aspecte ale problemei Basarabiei.....67

Dumitru Lăcătușu

Biografia unui șef din Securitate: Colonelul Gheorghe Enoiu 79

Csongor Jánosi

Viața ieșită din comun a unui om simplu: Árpád Mózes Szabó, 1927-1987, II.....91

Sumar

Cristian Troncotă

Masacrul de la Sibiu din decembrie 1989 108

Cristina Preutu

Secția de Cadre a C.C. al P.C.R., 1945-1989 121

Dragoș Petrescu

State against the Citizens and Citizens against the State: Repression and Insurgent Violence in Communist Romania, 1945–1989 125

Florin Abraham

A colabora și a pedepsi Democrație și justiție de tranziție în România 142

DOCUMENTE

Cristina Diac

Lideri ai Partidului Comunist din România în arhiva Cominternului: Al. Daneliuk-Ștefanski 165

Octavian Roske

Mărturii despre procesul colectivizării în România 179

Ștefan Bosomitu

O altă „destalinizare ratată”. Un memoriu al Partidului Comunist Independent, 15 mai 1958 189

Dan Cătănuș

Zile de cumpănă. Relațiile româno-sovietice după invazia Cehoslovaciei, august-septembrie 1968 202

Vasile Buga

O nouă confruntare la vârf româno-sovietică: Stenograma convorbirilor de la Moscova din 19 mai 1970, II 211

Sumar

Constantin Moraru

România și problema emigrației în discuțiile de la Washington, dintre Nicolae Ceaușescu și organizațiile evreiești americane, 11 iunie 1975..... 242

Ana-Maria Cătănuș

Securitatea, C.I.A. și Radio Europa Liberă. O analiză a serviciilor de informații românești, 1981..... 252

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Ion Constantin, Un instrument de lucru indispensabil pentru cercetarea relațiilor româno-polone; **Claudiu Degeratu**, Conștiința, ultimul obiectiv de cucerit; **Flori Bălănescu**, Intelectualul în comunism, un „pericol social” iminent; **Alexandru-Murad Mironov**, Naționalism și antisemitism în Bucovina interbelică 262

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Iancu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T 274

AGENDA I.N.S.T.

Ion Constantin, Lucrări premiate la Salonul Internațional de Carte de la Chișinău; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul II, 2014; **Ana-Maria Cătănuș**, Despre relațiile româno-sovietice la Târgul de carte Polemos 277

Sumar

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

283

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Florin Abraham, Ioan Chiper, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Stat, Istorie și Drept, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, ERIH-C și Index Copernicus.

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2014.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXII

Nr. 82-83

1-2/2014

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XLI: Ștefan Nenițescu 5

STUDII

Svetlana Suveică

A Russian Diplomat in Bucharest: S.A. Poklevski-Koziell and the 'Bessarabian Cause', 1919-1920 10

Csongor Jánosi

Viața ieșită din comun a unui om simplu: Árpád Mózes Szabó, 1927-1987, I 31

Mihaela Mustățea

Italia și eșecul Comunității Europene de Apărare, 1950-1954 52

Liu Yong

Romania and Sino-Soviet Relations Moving Towards Split, 1960-1965 65

Petre Opreș

Tatonări ale regimului de la București privind achiziția unor avioane „Boeing”, 1964-1974 81

Ovidiu Bozgan

Relațiile României cu Iranul Imperial, 1965-1968, III 93

Alexandru-Murad Mironov

Conferința Națională a P.C.R., 17-21 octombrie 1945 117

Sumar

Alexandra Toader

Agitație politică de masă 121

DOCUMENTE

Cristina Diac

Comuniști din România în arhiva Cominternului: Boris Ștefanov 125

Dan Cătănuș

Cazul Ana Pauker. O evaluare din 1954 150

Aleksandr Stykalin

Hrușciov și Tito: O discuție îndelungată despre România (Leningrad, iunie 1964)..... 165

Flori Bălănescu

Un documentar din 1965 asupra situației politico-diplomatice a Basarabiei, Bucovinei, ținutului Herța, Brațului Chilia și Insulei Șerpilor: 195

Vasile Buga

O nouă confruntare la vârf româno-sovietică: Stenograma convorbirilor de la Moscova din 19 mai 1970, I 216

PUNCTE DE VEDERE

Alexandru Budișteanu

Reabilitarea lui Stalin și a U.R.S.S. cu orice preț? 248

Sumar

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Florin Șandru, Ion Taflaru (1910-1973)..... 257

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Octavian Roske, Anatomia represiunii în R.(A.)S.S. Moldovenească în perioada 1924-1956; **Dan Cătănuș**, Relațiile româno-sovietice la începutul anilor '60. O nouă perspectivă; **Alexandru-Murad Mironov**, Diplomație românească și europeană..... 264

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Iancu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T 277

AGENDA I.N.S.T.

Vasile Buga, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul I, 2014; **Alexandru-Murad Mironov**, Despre represiune politică și rezistență anticomunistă, în Maramureș; **Dan Cătănuș**, Un secol de la izbucnirea primului război mondial..... 279

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

284

Sumar

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Florin Abraham, Ioan Chiper, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Stat, Istorie și Drept, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, ERIH-C și Index Copernicus.

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2014.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXI

Nr. 80-81

3-4/2013

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XL..... 5

STUDII

Radu Ciuceanu

Istории latente, III 7

Dan Cătănuș

În miez de noapte la Kremlin. Vizitele lui Gheorghiu-Dej la Stalin, 1944-1952, II. 18

Irina Gridan

La «démocratisation» contrariée. L'épuration dans l'appareil du MAE et le corps diplomatique, 1945-1947 33

Marius Tăriță

Viața literară din R.S.S. Moldovenească în anii stalinismului târziu, 1948-195148

Alina Pavelescu

Noile politici de selecție a studenților și profesorilor de științe sociale la Universitatea din București, 1948-1955, II57

Iuliu Crăcană

Justiția populară în România. O radiografie instituțională, 1948-1960 76

Ovidiu Bozgan

Relațiile României cu Iranul Imperial, 1965-1968, II..... 87

Sumar

Petre Opreș

Considerații privind evoluția relațiilor economice româno-franceze în
anii 1965-1970 105

Andrei Florin Sora

Viața politică locală în comunism și actorii ei: Prim-secretarii Comitetelor
județene ale P.C.R., 1968-1989 115

Olga Zaslavskaia

Mărturii ale războiului rece: Arhivele samizdatului 130

Aleksandr Zhitenev

Victor Krivulin, teoretician al culturii „neoficiale” din U.R.S.S., 1976-1984 150

Cosmin Budeancă

„Biserica nu emigrează”. Episcopul Albert Klein și emigrarea preoților
evangelici lutherani din România în anii 1970-1980, II..... 165

Margarita Chabanna

Metodele formării conștiinței sociale în statul totalitar: Rolul manipulării
psihologice 179

DOCUMENTE

Cristina Diac

Ștefan Foriș, prototipul revoluționarului de profesie 196

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii în România. Acțiuni represive la începutul
anilor 1950 217

Vasile Buga

„Dezghet” în relațiile româno-sovietice. Stenograma convorbirilor de la Moscova din
mai 1969, II 225

Sumar

Constantin Moraru

România și criza poloneză din 1981 249

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Florin-Răzvan Mihai, Barbu Zaharescu (1906-2000); **Florin Șandru**,

Ion Prunescu (1915-?)..... 254

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Flori Bălănescu, Deconspirarea colaboratorilor – între verdictul juridic și culpa morală; **Vasile Buga**, Relațiile româno-sovietice văzute de la Chișinău, 1965-1975; **Narcis Popescu**, Mărturii privind colectivizarea în zona Bucovinei; **Florin Abraham**, Istoria ca spectacol al naturii umane 263

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Rădulescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T. 274

AGENDA I.N.S.T.

Cristina Diac, Cercetarea comunismului din România interbelică, între clasic și modern; **Carmen Rădulescu**, Două decenii de activitate a I.N.S.T.; **Cristina Diac**, Cercetători ai I.N.S.T. la Moscova, în cadrul schimburilor interacademice;

Sumar

Vasile Buga, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu” în semestrul al II-lea al anului 2013 276

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

284

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Florin Abraham, Ioan Chiper, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Stat, Istorie și Drept, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, ERIH-C și Index Copernicus.

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2013.

Arhivele Totalitarismului

Anul XXI

Nr. 78-79

1-2/2013

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXXIX 5

STUDII

Ion Constantin

Basarabia, 1918. De la unirea cu condiții la unirea necondiționată cu România 17

Dan Cătănuș

În miez de noapte la Kremlin. Vizitele lui Gheorghiu-Dej la Stalin, 1944-1952, I.....29

Sorin Radu

Mihail Ghelmegeanu și concepția drumului distinct al Frontului Plugarilor în relația cu P.C.R., 1944-1947 48

Adrian Vițalaru

Impunerea controlului comunist asupra Ministerului Afacerilor Străine, 1944-1948.....61

Ioan Scurtu

De la închisoarea Sighet la Academia R.S. România.Studiu de caz: Constantin C. Giurescu 83

Alina Pavelescu

Noile politici de selecție a studenților și profesorilor de științe sociale la Universitatea din București, 1948-1955, I93

Alexandru-Murad Mironov

R.P.R. și construcția europeană. Semnarea Tratatului de la Roma, 1957 110

Sumar

Ovidiu Bozgan

Relațiile României cu Iranul Imperial, 1965-1968, I..... 119

Cezar Stanciu

Moștenirea Cominternului. Comuniștii români și unitatea mișcării comuniste
internaționale, 1967-1969, III 134

Elena Negru

Reacții ale Partidului Comunist al Moldovei față de atitudinea României în criza
sovieto-cehoslovacă din 1968 148

Cosmin Budeancă

„Biserica nu emigrează”. Episcopul Albert Klein și emigrarea preoților evanghelici
lutherani din România în anii 1970-1980, I..... 166

Felician Velimirovici

Naționalism, romantism și socialism în revista „Lupta întregului popor”,
1984-1989 180

DOCUMENTE

Octavian Roske

Metode de constrângere în campaniile de colectări. Aplicarea
Decretului nr. 183/1949 188

Aleksandr Stykalin

Discuții la vârf sovieto-polone după înlăturarea lui N.S. Hrușciiov, octombrie 1964.
Noi informații din arhivele sovietice 199

Vasile Buga

„Dezghet” în relațiile româno-sovietice. Stenograma convorbirilor de la Moscova din
mai 1969, I 218

Sumar

PUNCTE DE VEDERE

Alexandru Budișteanu, Cimitirul eroilor din Bălți. Gânduri despre soldații căzuți; **V.L. Musatov**, Rolul lui Stalin și falsificarea istoriei Marelui Război pentru Apărarea Patriei 242

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Alin Spânu, Vladimir Sachelarie (1896 – 1987)..... 260

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Vasile Buga, Mărturii despre activitatea lui A.M. Saharovski în România;
Cezar Stanciu, Noi evaluări privind politica externă a României comuniste..... 264

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Rădulescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T. 270

AGENDA I.N.S.T.

Flori Bălănescu, Dan Cătănuș, Carmen Rădulescu, Manifestări științifice ale I.N.S.T.; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice „Florin Constantiniu”, semestrul II 2012/ semestrul I 2013;

Sumar

Ion Constantin, Conferință științifică internațională la Cracovia, iunie 2013;
Gheorghe Onișoru, Dumitru Șandru – In memoriam; **Constantin Buchet**,
Gheorghe Buzatu – In memoriam 272

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

284

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Florin Abraham, Ioan Chiper, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Stat, Istorie și Drept, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova); Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania); Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria); Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2013.

Arhivele Totalitarismului

Anul XX

Nr. 76-77

3-4/2012

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXXVIII 5

STUDII

Marius Tăriță

Ideologie și literatură în R.S.S. Moldovenească, 1945-1948 17

Éva Cseszka

Economic Type Trials in the Rákosi Regime in Hungary 1947-1953..... 30

Marian-Alin Dudoi

Un proces politic în România: cazul petrolistului Alexander W. Evans, 1948.....46

Alina Ilinca, Liviu Marius Bejenaru

Acțiuni de dezinformare și propagandă ale Securității împotriva Occidentului,
1948-1989, III 53

Dan Cătănuș

Devieri politico-ideologice în P.C.R.: împăciuatorismul.....68

Dumitru Lăcătușu

Tudor Sepeanu – mărirea și decăderea unui ofițer al Securității.....74

Tudor Vlădescu

The Literature of Resentment in the Romanian Socialist Propaganda Novel. An
Introduction to a Study of Fear in Fiction..... 91

Sumar

Cezar Stanciu

Moștenirea Cominternului. Comuniștii români și unitatea mișcării comuniste
internaționale, 1967-1969, II 102

Ana-Maria Cătănuș

Dorin Tudoran și condiția intelectualului român sub comunism 117

Vasile Buga

Controverse româno-sovietice privind prelungirea valabilității Tratatului de la
Varșovia, 1984-1985 133

Petre Opreș

Un complot militar împotriva președintelui României, octombrie 1984 144

Corneliu Pintilescu

Analiza comparată a totalitarismului: Perspective anglo-saxone și germane după
1989 159

Florin Abraham

Provocări epistemologice ale teoriei totalitarismului, II 173

DOCUMENTE

Alexandru-Murad Mironov

Federalismul european în atenția Siguranței, 1926, II 188

Cristina Diac

Greva de la Grivița din februarie 1933, văzută de protagoniști. O declarație a lui
Vasile Bâgu..... 201

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală, 1957-1962, XXXII217

Gheorghe E. Cojocaru

Mobilizare de trupe pe frontul ideologic din R.S.S.M., III 224

Sumar

Cristina Roman

Istorie și politică. Cazul aniversării a 60 de ani de la Marea Unire 230

PUNCTE DE VEDERE

Florian Banu

Discursul istoric contemporan între știința istoriei și istoria-rechizitoriu 242

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Spiridon Raluca Nicoleta, Șerban Cioculescu (1902-1988); **Florin Șandru**, Neculae Trâmbaciu (1902-1955); **Ion Constantin**, Onisifor Ghibu (1883-1972)..... 255

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Ana-Maria Cătănuș, Un război niciodată declarat: Securitatea versus Europa Liberă; **Cezar Stanciu**, Suprimarea presei democratice din România..... 270

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Rădulescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T..... 278

AGENDA I.N.S.T.

Vasile Buga, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice în semestrul I al anului 2012; **Dan Cătănuș**, Colaborare științifică româno-rusă..... 281

Sumar

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

284

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Ioan Chiper, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, Dumitru Șandru, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Stat, Istorie și Drept, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova)
Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania)
Vladimir Iliescu, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania)
Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria)
Lavinia Stan, Department of Political Science, St. Francis Xavier University, Nova Scotia (Canada)
Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)
Katherine Verdery, City University of New York (Statele Unite ale Americii)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2012.

Arhivele Totalitarismului

Anul XX

Nr. 74-75

1-2/2012

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXXVII 5

STUDII

Liliana Corobca

Incursiune în cenzura sovietică (Glavlit), 1922-1991 8

Radu Florian Bruja

Liga Apărării Național Creștine în Bucovina, 1926-1928. Între organizare și scindare.....21

Kari Alenius

The Successes and Failures of German War Propaganda in Estonia, 1941-194441

Radu Petrescu

Anihilarea „bandei” colonelului Arsenescu de pe Muntele Roșu. Rolul jucat de Traian Marinescu-Geagu și Alexandru Alexandrescu59

Alina Ilinca, Liviu Marius Bejenaru

Acțiuni de dezinformare și propagandă ale Securității împotriva Occidentului, 1948-1989, II 75

Petre Opreș

Indian-Soviet-Chinese Relations in Bucharest's Perspective, 1955-1964, II 86

Schlett András

Success and Failure of the Hungarian Agrarian Model, 1960-1990. 96

Dan Cătănuș

Sumar

Iluzia normalității: Academia Română la începutul regimului Nicolae Ceaușescu. 109

Cezar Stanciu

Moștenirea Cominternului. Comuniștii români și unitatea mișcării comuniste
internaționale, 1967-1969, I 122

Ana-Maria Cătănuș

Drumul către libertate. Doina Cornea și disidența românească în anii 1980 138

Mihaela Verzea

Teoretizarea conceptului de Partid-Stat: repere istoriografice, III 157

Florin Abraham

Provocări epistemologice ale teoriei totalitarismului, I 168

DOCUMENTE

Alexandru-Murad Mironov

Federalismul european în atenția Siguranței, 1926, I 184

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală, 1957-1962, XXXI 199

Claudiu Degeratu

Nicolae Ceaușescu și „noii ilegaliști” ai P.C.R., 1965-1968 208

Gheorghe E. Cojocaru

Mobilizare de trupe pe frontul ideologic din R.S.S.M., II 216

MĂRTURII

Florin-Răzvan Mihai, Cristina Diac, Deportarea etnicilor germani din
România în U.R.S.S., 1945-1949 234

Sumar

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Radu Petrescu, Gheorghe I. Cotenescu (1886-1965); **Alin Spânu**, Alexandru Ghyka (1903-1982); **Flori Bălănescu**, Vasile Paraschiv (1928-2011); **Florin-Răzvan Mihai**, Gheorghe (Gogu) Rădulescu (1914-1991) 249

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Vasile Buga, O apariție editorială notabilă; **Cezar Stanciu**, O nouă perspectivă asupra conflictului sino-sovietic; **Dorin-Demostene Iancu**, Preotul Pálfi Géza sub lupa Securității 267

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Rădulescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T 274

AGENDA I.N.S.T.

Vasile Buga, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice în semestrul al doilea al anului 2011; **Dan Cătănuș**, Foametea din Uniunea Sovietică și colectivizarea forțată; **Ana-Maria Cătănuș**, Istoria comunismului, între „ortodoxie” și „revizionism”; **Ana-Maria Cătănuș**, O contribuție științifică necesară: Enciclopedia regimului comunist din România; **Radu Ciuceanu**, In memoriam Gheorghe Jijie (1919-2012)..... 276

Sumar

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

284

COLEGIUL DE REDACȚIE

Radu Ciuceanu (director I.N.S.T.), Octavian Roske (redactor șef), Ioan Chiper, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Gheorghe Onișoru, Ioan Scurtu, Dumitru Șandru, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

CONSILIUL EDITORIAL INTERNAȚIONAL

Gheorghe Cojocaru, Institutul de Stat, Istorie și Drept, Academia de Științe a Moldovei, Chișinău (Republica Moldova)
Armin Heinen, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania)
Vladimir Iliescu, Historisches Institut Der RWTH Aachen (Germania)
Constantin Iordachi, Central European University, Budapesta (Ungaria)
Lavinia Stan, Department of Political Science, St. Francis Xavier University, Nova Scotia (Canada)
Aleksandr Stykalin, The Institute of Slavistics, Russian Academy of Science, Moscow (Federația Rusă)
Katherine Verdery, City University of New York (Statele Unite ale Americii)

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în bazele de date CEEOL, EBSCO, Index Copernicus.

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2012.

Arhivele Totalitarismului

Volume XIX

No 72-73

3-4/2011

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Extending the Field of Research in Romania:

The National Institute for the Study of Totalitarianism 4

STUDIES

Laurențiu Constantiniu

The Soviet State's Political Police: From Leninist Revolutionarism to Stalinist

Pragmatism 11

Alexandru-Murad Mironov

And Quiet Flows the Dniester. Life and Death on the Romanian-Soviet Border,

1918-1940 32

Florin-Răzvan Mihai

Candidates and Candidacies During General Elections in Romania,

1926-1928 59

Cristian Troncotă

Personalities of the Secret Front in Romania: Gheorghe Cristescu..... 80

Cristina Diac

Sumar

The Chronicle of a Political Collapse. The Communist Party in Romania and the End of Greater Romania	90
<i>Mioara Anton</i>	
On Russians and Russophobia in Romania during the 1940's.....	111
<i>Ion Constantin</i>	
Katyń Massacres: The Way to the Truth.....	120
<i>Vasile Buga</i>	
The Repatriation of the Romanian Prisoners from The Soviet Union, 1945-1952.....	140
<i>Vesa Vares</i>	
The Western Powers and Finland during the Cold War: What was "Finlandization"?	147
<i>Petre Opreș</i>	
Indian-Soviet-Chinese Relations in Bucharest's Perspective, 1955-1964. I	164
<i>Dan Cătănuș</i>	
Romania – Another Czechoslovakia? The Prospect of a Soviet Invasion and the Question of Foreign Support, 1968	173
<i>Ana-Maria Cătănuș</i>	
A Case of Dissent in Romania in the 1970's: Paul Goma and the Movement for Human Rights	185
<i>Octavian Roske</i>	
The Biographical Dictionary of Repression: Methodology, Pattern, Sources.....	210
<i>Florin Abraham</i>	
The Influence of Anticommunism over Recent Romanian Historiography.....	228

Sumar

DICTIONARY OF INSTITUTIONS

Ana-Maria Rădulescu, The Adventist Church; **Claudiu Degeratu**, The Romanian Academy; **Ana-Maria Rădulescu**, The Romanian Orthodox Church; **Flori Bălănescu**, On Romanian Political Prison Poetry; **Carmen Rădulescu**, The Union of Architects in the Romanian People's Republic and in the Socialist Republic of Romania 249

ABBREVIATIONS

286

HISTORY IN PICTURES

287

EDITORIAL BOARD

Ilie Bădescu, Gheorghe Buzatu, Ioan Chiper, acad. Florin Constantiniu, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Armin Heinen, Vladimir Iliescu, Radu Ciuceanu, Gheorghe Onișoru, Octavian Roske, Ioan Scurtu, Dumitru Șandru, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

© The National Institute for the Study of Totalitarianism, 2011.

All rights reserved. The opinions expressed in *Totalitarianism Archives* are not necessarily held by the Editors.

Totalitarianism Archives is indexed in EBSCO and CEEOL.

Arhivele Totalitarismului

Anul XIX

Nr. 70-71

1-2/2011

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXXVI 5

STUDII

Radu Florian Bruja

Constituirea Ligii Apărării Național Creștine în Bucovina, 1923-1926 8

Felician Velimirovici

Scurtă incursiune în sursele istoriografiei sovietice 23

Tatiana V. Volokitina

România în propaganda sovietică de război, 1941-1945 31

Felician Duică

Migrația politică la români, 1919-1947, II 45

Alina Ilinca, Liviu Marius Bejenaru

Acțiuni de dezinformare și propagandă ale Securității împotriva Occidentului,
1948-1989, I 61

Elena Dragomir

Sumar

Reacții ale populației românești în contextul evenimentelor din Ungaria, 1956, II..... 73

Pierre Bouillon

La Roumanie et la Hongrie dans la politique française à l'est: Une évolution parallèle ou convergente? 1969-1974. 93

Petre Opreș

Politica de înarmare a regimului Ceaușescu. Programe de fabricare a tancurilor și rachetelor, 1971-1989. 105

Ana-Maria Cătănuș

Realitate sau invenție mediatică? Puncte de convergență în activitatea disidenților Mihai Botez și Andrei Saharov. 117

Ion Constantin

Românii și sindicatul „Solidaritatea”, 1981-1989. 125

Mihaela Verzea

Teoretizarea conceptului de Partid-Stat: repere istoriografice, II 133

Puica Buhoci

Istorie și fraudă: Noi mărturii despre mișcarea de rezistență din Oltenia, II..... 143

DOCUMENTE

Florin Sandru

Cominternul și comuniștii români. O sinteză a Prefecturii Poliției Capitalei, 1941, III ... 158

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală, 1957-1962, XXX..... 175

Gheorghe E. Cojocaru

Sumar

Mobilizare de trupe pe frontul ideologic din R.S.S.M., I 185

Cristina Roman

Directive politice privind tratarea istoriei României în vederea celui de al XV-lea
Congres internațional de istorie, august 1980 203

Dan Cătănuș

Evoluții instituționale sub regimul Nicolae Ceaușescu: Întărirea centralismului
economic și tentația puterii absolute, 1987 215

DICȚIONARUL INSTITUȚIILOR

Carmen Rădulescu, Institutul Român pentru Relațiile Culturale cu
Străinătatea; **Alexandru-Murad Mironov**, Uniunea Compozitorilor și
Muzicologilor din R.P.R./R.S.R..... 223

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Florin-Răzvan Mihai, Emil Bobu (n. 1927); **Ana-Maria Rădulescu**,
Dumitru Cinciu (1904-1982); **Raluca Nicoleta Spiridon**, Petru Dumitriu
(1924-2002); **Brandușa Costache**, Aurel Vijoli (1902-1981)..... 234

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Claudiu Degeratu, O relație de încredere; **Cristina Diac**, Începuturile
comunismului în România 258

Sumar

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Rădulescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T. 264

AGENDA I.N.S.T.

Vasile Buga, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice în primul semestru al anului 2011; **Dan Cătănuș**, „Finlandizarea” văzută dinspre Vest; **Vasile Buga**, Oaspeți chinezi în vizită la I.N.S.T.; **Cristina Diac**, **Dan Cătănuș**, Istorie și actualitate; **Flori Bălănescu**, Premiu de carte; **Carmen Rădulescu**, Istorie și arhitectură..... 266

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

283

COLEGIUL DE REDACȚIE

Ilie Bădescu, Gheorghe Buzatu, Ioan Chiper, acad. Florin Constantiniu, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Armin Heinen, Vladimir Iliescu, Radu Ciuceanu, Gheorghe Onișoru, Octavian Roske, Ioan Scurtu, Dumitru Șandru, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în EBSCO și CEEOL.
Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.
© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2011.

Arhivele Totalitarismului

Anul XVIII

Nr. 68-69

3-4/2010

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXXV 5

STUDII

Dorin-Demostene Iancu

Nazism și creștinism: concepția lui Alfred Rosenberg..... 12

Ioana Maria Cozma

Forme ale propagandei comuniste în campaniile electorale din anii 1946-1948.

Studiu de caz: județul Cluj 21

Narcis Popescu

Propagandă și satelizare: Școala Superioară de Științe Sociale „A.A. Jdanov”,
1948-1958 34

Mihaela Verzea

Teoretizarea conceptului de Partid-Stat: repere istoriografice, I.....47

Ana-Maria Cătănuș

Fenomenul disidenței în Uniunea Sovietică, 1965-1989 61

Sumar

Ö. Kovács József

Experiența istorică a violenței în dictaturile politice 86

Puica Buhoci

Istorie și fraudă. Noi mărturii despre mișcarea de rezistență din Oltenia, I..... 106

Florin Abraham

Între moral și legal: problema responsabilității din perspectiva Legii lustrăției în
România..... 126

DOCUMENTE

Raluca Spiridon

Între democrație și ordine publică: expunerea de motive la Legea Poliției, 1929 141

Vasile Buga

Poziția Cominternului și Pactul Ribbentrop-Molotov 167

Florin Șandru

Cominternul și comuniștii români. O sinteză a Prefecturii
Poliției Capitalei, 1941, II 181

Dan Cătănuș

Disciplina de partid și foștii ilegaliști. Cazul Constantin Agiu, 1955 197

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală, 1957-1962, XXIX..... 220

Sumar

DICȚIONARUL INSTITUȚIILOR

Carmen Rădulescu, Uniunea Arhitecților din R.P.R./R.S.R.; **Alexandru Murad-Mironov**, Uniunea Scriitorilor din R.P.R./R.S.R. 232

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Ana-Maria Rădulescu, Nifon Criveanu (1889-1970); **Cristina Diac**, Ioan Totu (1931-1992)..... 245

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Dan Cătănuș, Cominternul, „moldovenismul” și lupta pentru Basarabia; **Ion Constantin**, Conexiuni româno-baltice; **Oana Fuică**, Istoria unui istoric; **Narcis Popescu**, Începutul colectivizării în județul Suceava 256

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Rădulescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T 267

AGENDA I.N.S.T.

Ana-Maria Rădulescu, „Oltenia. Interferențe culturale”; **Dan Cătănuș**, Evoluții instituționale sub regimul comunist; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice; **Ion Constantin**, Noi abordări privind

Sumar

Sindicatul „Solidaritatea” (Wrocław, 21-23 octombrie 2010); **Cazemir Ionescu**,
Condamnarea regimurilor totalitare.....270

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

284

COLEGIUL DE REDACȚIE

Ilie Bădescu, Gheorghe Buzatu, Ioan Chiper, acad. Florin Constantiniu, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Armin Heinen, Vladimir Iliescu, Radu Ciuceanu, Gheorghe Onișoru, Octavian Roske, Ioan Scurtu, Dumitru Șandru, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în EBSCO și CEEOL.
Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.
© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2010.

Arhivele Totalitarismului

Anul XVIII

Nr. 66-67

1-2/2010

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXXIV 5

STUDII

Ion Iliescu

Anul 1989 și semnificația Revoluției române 17

Emil Constantinescu

Revoluțiile din '89 între istorie și mit 24

Alexandru-Murad Mironov

Scurtă introducere în istoria dreptei franceze interbelice: Acțiunea Franceză 29

Ion Constantin

Războiul sovieto-polon (februarie 1919-martie 1921): „Miracolul de pe Vistula” 38

Felician Duică

Migrația politică la români, 1919-1947, I 55

Cristina Diac

O problemă controversată: Partidul Comunist și rebeliunea legionară din ianuarie 1941. 67

Sumar

Ion Bălan

Procesul de „transformare socialistă a agriculturii” în raionul Mihăilești, 1950-1956 82

Elena Dragomir

Reacții ale populației românești în contextul evenimentelor din Ungaria, 1956, I... 96

Eugen Cristian Răduț

Retragerea trupelor sovietice de ocupație din România, 1958 111

A.K. Sokolov

Direcții majore în studiul istoriei contemporane a Rusiei 122

DOCUMENTE

Florin Șandru

Cominternul și comuniștii români în viziunea Prefecturii Poliției, 1941, I 129

Radu Ciuceanu

Regimentul 1 Artilerie Grea în zilele lui de glorie 147

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală, 1957-1962, XXVIII 166

Vasile Buga

O vară fierbinte în relațiile româno-sovietice. Convorbirile de la Moscova din iulie 1964, II 179

Sumar

MĂRTURII

Florin-Răzvan MIHAI, Amintiri despre ultima Consfătuire internațională a partidelor comuniste și muncitorești, 5-17 iunie 1969; **Romulus Căplescu**, „O lovitură de maestru”; **Ion Bucheru**, Un gazetar român la Moscova 196

DICȚIONARUL INSTITUȚIILOR

Dan Cătănuș, Comitetul de Stat pentru Colectarea Produselor Agricole; **Carmen Rădulescu**, Uniunea Artiștilor Plastici din R.P.R./R.S.R.; **Flori Bălănescu**, Poezia carcerală 212

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Cristina Diac, Constantin Dăscălescu (1923-2003); **Ana-Maria Rădulescu**, Emanoil Păsculescu-Orlea (1901-1967); **Alin Spânu**, Alexandru Rioșanu (1892 – 1941)..... 228

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Vasile Buga, Problema Transilvaniei și interesele geopolitice sovietice; **Ana-Maria Cătănuș**, Disidența – o pledoarie pentru adevăr; **Vasile Buga**, Sublocotentul Alexandru Țățulescu – victimă a represiunilor politice din U.R.S.S.; **Radu Bruja**, Aleși și alegători în România interbelică; **Dan Cătănuș**, Din istoria maghiarilor transilvăneni sub comunism; **Florin Șandru**, Prizonier de război în lagărele sovietice 239

Sumar

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Rădulescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T. 257

AGENDA I.N.S.T.

Dan Cătănuș, Defectorii „frontului secret”: eroi sau trădători?; **Florin Șandru**, Unirea Basarabiei cu România sărbătorită la Pitești; **Ion Constantin**, Lansări succesive ale volumului *Masacrele de la Katyń*; **Vasile Buga**, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice în anul 2010; **Dan Cătănuș**, În garda lui Nicolae Ceaușescu; **Dan Cătănuș**, Literatură și istorie; **Carmen Rădulescu**, „Cercetarea istorică românească: între inovare metodologică și acumulare informațională” 260

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

276

CONTENTS, SUMMARY, CONTRIBUTORS

280

COLEGIUL DE REDACȚIE

Ilie Bădescu, Gheorghe Buzatu, Ioan Chiper, acad. Florin Constantiniu, acad. Nicolae Dabija, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Armin Heinen, Vladimir Iliescu, Radu Ciuceanu, Gheorghe Onișoru, Octavian Roske, Ioan Scurtu, Dumitru Șandru, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în CEEOL.
Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2010.

Arhivele Totalitarismului

Anul XVII

Nr. 64-65

3-4/2009

EDITORIAL

Acad. Dan Berindei

Căderea comunismului – miracol sau fenomen inexorabil? 5

STUDII

Cătălin-Valentin Raiu

Biserică și stat în perioada interbelică: Principiul subsidiarității în ortodoxia românească 8

Romina Surugiu

Revizuire și adăugiri: Constantin Rădulescu-Motru despre cultura română în perioada postbelică 27

Acad. Păun Ion Otiman

Colectivizarea agriculturii României 36

Dan Cătănuș

Componenta agrară a „devierii de dreapta” din P.M.R., 1951-195256

Ö. Kovács József

Istoria socială a colectivizării din Ungaria, 1958-1961 68

Sumar

Irina Gridan

Parallélismes et convergences, III. I.Gh. Maurer à Paris à l'été 1964: Realpolitik et offensive du sourire 99

Dragoș Zamfirescu

„Perestroika” și „glasnosti” în U.R.S.S. Preliminarii la prăbușirea regimurilor comuniste din Europa de Est. 123

Petre Opreș

Nicolae Ceaușescu și iluzia sa politică: desființarea concomitentă a NATO și a Tratatului de la Varșovia..... 138

Florin Abraham

Colectivizarea agriculturii în România: un proces de transformare societală. 151

Ion Constantin

Destine paralele: România și Polonia față în față cu totalitarismele secolului XX 165

DOCUMENTE

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală, 1957-1962, XXVII..... 173

Cristina Diac

Ultima victimă a colectivizării agriculturii: Cazul Ilie Țugui, 1963-1964..... 180

Vasile Buga

O vară fierbinte în relațiile româno-sovietice. Convorbirile de la Moscova din iulie 1964, I..... 195

Ana-Maria Cătănuș

Mihai Botez despre intelectuali și spațiul cultural european 223

Sumar

MĂRTURII

Ion Iliescu, 1971- Anul schimbărilor ideologice în România, II; **Florea Dumitrescu**, Evoluția economico-socială din societatea românească în anii '60-'80 din secolul XX; **Ion Baurceanu**, Amintiri de la Aiud..... 234

DICȚIONARUL INSTITUȚIILOR

Alexandru Murad-Mironov, Comitetul de Stat pentru Energia Nucleară; **Florin-Răzvan Mihai**, Comisia Controlului de Stat 268

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Flori Bălănescu Adriana Georgescu (1920/1921?-2005); **Cristina Diac**, Manea Mănescu (1916-2009)..... 273

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Ana-Maria Cătănuș, Despre libertate; **Cristina Diac**, Dinu C. Giurescu, spectator al propriului destin: De la Sovromconstrucții nr. 6 la Academia Română 284

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Rădulescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T 291

Sumar

AGENDA I.N.S.T.

Ion Constantin, Lansarea volumului Masacrele de la Katyn, în cadrul Zilelor Culturii Polone de la Suceava; **Ion Constantin**, 70 de ani de la Marele refugiu polonez în România (Varșovia, 18-19 septembrie 2009); **Vasile Buga**, Manifestări științifice în cadrul Centrului de Studii Ruse și Sovietice; **Carmen Rădulescu**, Anul revoluționar 1989 în dezbateri la I.N.S.T.; **Ana-Maria Cătănuș**, Despre comunismul românesc: Reevaluări la 20 de ani de la prăbușirea sa; **Dan Cătănuș**, Dialog româno-rus asupra celui de-al doilea război mondial; **Puica Buhoci**, Astrucările domnitorului Alexandru al II-lea Dimitrie Ghica..... 293

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

311

CONTENTS, SUMMARY, CONTRIBUTORS

315

COLEGIUL DE REDACȚIE

Ilie Bădescu, Gheorghe Buzatu, Ioan Chiper, acad. Florin Constantiniu, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Armin Heinen, Vladimir Iliescu, Radu Ciuceanu, Gheorghe Onișoru, Octavian Roske, Ioan Scurtu, Dumitru Șandru, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în CEEOL.
Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2009.

Arhivele Totalitarismului

Anul XVII

Nr. 62-63

1-2/2009

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXXIII 5

STUDII

Cristian Troncotă

Personalități ale frontului secret din România: Gheorghe Cristescu..... 13

Mihai Șerban

Epurarea cadrelor Serviciului Special de Informații, 1944-1945 22

Ion Constantin

Pedeapsă pentru patriotism: Cazul Onisifor Ghibu în anii '50..... 30

Irina Gridan

Parallélismes et convergences, II. I.Gh. Maurer dans l'antichambre parisienne: tractations pour une visite (1964)..... 36

Mircea Malița

Praga 1968 văzută de la București 50

Gheorghe Stroe

Evoluția economiei românești în anii 1970-1980: Criza datoriei externe. 64

Sumar

Florian Banu

O critică a izvoarelor privind numărul victimelor regimului comunist..... 77

Tatiana Volokitina

Istoriografia rusă și istoria postbelică a Europei de Est – o abordare actuală. 101

DOCUMENTE

Alexandru V. Diță

Demetrescu Radu Gyr: O contribuție autobiografică esențială, IV 113

Mioara Anton

„Diversiuni capitaliste”: deviere de dreapta sau antisemitism? 121

Cezar Stanciu

Relațiile româno-poloneze la doi ani de la evenimentele din 1956..... 138

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală, 1957-1962, XXVI 156

Constantin Moraru

Raport al M.A.E. privind convorbirea Mănescu-Rusk, New York, 4 octombrie 1963... 166

Dan Cătănuș

În căutare de senzațional: Eugen Barbu și Alexandru Andrițoiu în China, 1965 ... 181

Vasile Buga

Istoria se repetă: Probleme cu limba și literatura română la Chișinău, 1965 194

Sumar

MĂRTURII

Răzvan Theodorescu, Martie-aprilie 1959 în Facultatea de Istorie a Universității bucureștene. Câteva amintiri; **Ion Iliescu**, 1971- Anul schimbărilor ideologice în România..... 201

DICȚIONARUL INSTITUȚIILOR

Alexandru Murad-Mironov, Comitetul oamenilor muncii; **Florin-Răzvan Mihai**, Consiliul Național al Femeilor din România 221

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Flori Bălănescu, Mihai Buracu (1930 -); **Ana-Maria Cătănuș**, Gheorghe Calciu-Dumitreasa (1925-2006); **Cristina Diac**, Paul Niculescu-Mizil (1923 - 2008)..... 236

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Alexandru-Murad Mironov, „Interstitio” – revista est-europeană de antropologie istorică; **Florin-Răzvan Mihai**, Partidul regelui Carol al II-lea; **Dan Cătănuș**, Desprinderea de Moscova;..... 249

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Ana-Maria Rădulescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T 257

Sumar

AGENDA I.N.S.T.

Vasile Buga, Din activitatea Centrului de Studii Ruse și Sovietice; **Ion Constantin**, Rezistența la totalitarism: I.N.S.T. la Varșovia; **Florin-Răzvan Mihai**, „Cei drepti și rezistența la totalitarism”, un proiect european educativ; **Dan Cătănuș**, 60 de ani de la începerea colectivizării în România; **Carmen Rădulescu**, Criza economică, între trecut și prezent; **Dan Cătănuș**, „Declarația din aprilie 1964” în lumina noilor surse istorice; **Ion Constantin**, 90 de ani de la campania armatei române în Ungaria; **Carmen Rădulescu**, O mărturie inedită despre schimbarea ideologică din 1971: Ion Iliescu la I.N.S.T.; **Puica Buhoci**, Înființarea Fundației „Panteonul României”; **Radu Ciuceanu**, Restitutio Mihai Ungheanu..... 261

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

276

CONTENTS, SUMMARY, CONTRIBUTORS

280

COLEGIUL DE REDACȚIE

Ilie Bădescu, Gheorghe Buzatu, Ioan Chiper, acad. Florin Constantiniu, acad. Nicolae Dabija, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Armin Heinen, Vladimir Iliescu, Radu Ciuceanu, Gheorghe Onișoru, Octavian Roske, Ioan Scurtu, Dumitru Șandru, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în CEEOL.
Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2009.

Arhivele Totalitarismului

Anul XVI

Nr. 60-61

3-4/2008

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXXII 5

STUDII

Radu H. Dinu

The Legionary Movement between “Political Religion” and “Collective Effervescence” 16

Ion Constantin

Drumul spre adevăr în problema masacrelor de la Katyń..... 26

Tiberiu Tănase

Raporturile dintre Mișcarea Legionară și Partidul Comunist Român în perioada 1945-1948 45

Dumitru Șandru

Valurile de arestări din anul 1947 54

Mihai Lancuzov

Desființarea P.N.Ț.: O nouă etapă în planul de sovietizare a României, II 71

Dragoș Zamfirescu

Semnificațiile semnării Tratatului româno-sovietic din 4 februarie 1948. 87

Sumar

Irina Gridan

«Parallélismes et convergences» (I) Les prémisses du rapprochement franco-roumain, 1956-1963. 97

Florin Abraham

Influența anticomunismului asupra istoriografiei române recente. 123

DOCUMENTE

Alexandru V. Diță

Demetrescu Radu Gyr. O contribuție autobiografică esențială, III..... 145

Laurențiu Constantiniu

Acordul de procentaj Churchill-Stalin în documentele sovietice 157

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală, 1957-1962, XXV 173

Dan Cătănuș

Micul trafic turistic româno-sovietic, 1960-1961 181

Mioara Anton

După invazie: România în umbra „doctrinei Brejnev”, septembrie-octombrie 1968..... 189

Vasile Buga

Din culisele preluării puterii de către Nicolae Ceaușescu203

Simion Gheorghiu

Agonia regimului comunist din România: schimbul de mesaje între N. Ceaușescu și M. Gorbaciov, noiembrie 1989 228

Sumar

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Ana-Maria Cătănuș, Vlad Georgescu (1937-1988); **Cristina Diac**, Corneliu Mănescu (1906-2000)..... 242

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Dumitru Șandru, Cum se însușește muncă străină și se falsifică istoria; **Carmen Rădulescu**, Arhitectura unei imixtiuni politice; **Alexandru-Murad Mironov**, Despre Basarabia, fără patimă..... 251

AGENDA I.N.S.T.

Dan Cătănuș, Evoluția economiei românești în perioada Ceaușescu: o privire retrospectivă; **Carmen Rădulescu**, **Florin-Răzvan Mihai**, I.N.S.T. la 15 ani de activitate; **Cristina Diac**, Paul Niculescu-Mizil, pledoarie pentru neuitare; **Dan Cătănuș**, 40 de ani de la „Primăvara de la Praga”; **Cristina Diac**, „Toate imperiile vor pieri”; **Vasile Buga**, 130 de ani de la stabilirea relațiilor diplomatice dintre România și Rusia; **Florin Șandru**, România și Tratatul de la Varșovia..... 263

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

277

CONTENTS, SUMMARY, CONTRIBUTORS

281

Sumar

COLEGIUL DE REDACȚIE

Ilie Bădescu, Gheorghe Buzatu, Ioan Chiper, acad. Florin Constantiniu, acad. Nicolae Dabija, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Armin Heinen, Vladimir Iliescu, Radu Ciuceanu, Gheorghe Onișoru, Octavian Roske, Ioan Scurtu, Dumitru Șandru, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

**Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în CEEOL.
Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.**

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2008.

Arhivele Totalitarismului

Anul XVI

Nr. 58-59

1-2/2008

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXXI 5

STUDII

Mariana Țăranu

Anul 1922 – deportarea intelectualității ruse 15

Dragoș Zamfirescu

Relațiile româno-sovietice în primii ani postbelici: Activitatea misiunii diplomatice a României de la Moscova, 1945-1946 26

Pavel Moraru

Din istoria K.G.B. în R.S.S. Moldovenească 39

Mihai Lancuzov

Desființarea P.N.Ț.: O nouă etapă în planul de sovietizare a României, I 51

Steluța Chefani-Pătrașcu

Rechiziționarea conacelor moșierești în județul Teleorman, 1948 61

Andreea Dobeș

Represiunea comunistă în România: Penitenciare și colonii de muncă în Maramureș, II 71

Sumar

Aleksandr Stykalin

Consfăturile de la Moscova ale partidelor comuniste și muncitorești, noiembrie 1957 86

Ashby Crowder

Romanian Interpretations of the Prague Spring: Cadres, Diplomats and the 1968 Crisis, II 108

Florian Banu

Direcții ale studierii regimului comunist din România. Studiu de caz: cercetătorii acreditați la C.N.S.A.S..... 124

DOCUMENTE

Alexandru V. Diță

Demetrescu Radu Gyr. O contribuție autobiografică esențială, II 133

Vasile Buga

Ana Pauker: sfaturi pentru „demoralizarea armatei române”, 19 iunie 1944 145

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală, 1957-1962, XXIV 156

Dan Cătănuș

Dialoguri secrete: Noi informații despre întâlnirea Mănescu – Rusk, 4 octombrie 1963 161

Mioara Anton

Un episod controversat: Stabilirea relațiilor diplomatice româno-vest-germane, 31 ianuarie 1967 171

Ion Constantin

Sumar

P.C.R. și problema Basarabiei: Întâlnirea dintre Pan. Halippa și Ion Popescu-Puțuri, februarie 1967 184

Ana-Maria Cătănuș

The 1971 Cultural Revolution: Preliminary Assessments 193

Răzvan-Florin Mihai

Întâlniri româno-franceze la nivel înalt, 1978-1980 208

MĂRTURII

Valerii L. Musatov, János Kádár văzut de un contemporan 222

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Florin Șandru, Gheorghe Alexianu (1897-1946); **Cristina Diac**, Nicolae Ceaușescu (1918-1989); **Florin-Răzvan Mihai**, Octavian Goga (1881-1938); **Adrian Brișcă**, Alexandru Herlea (1907 - ?)..... 232

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Mioara Anton, Războiul rece văzut de la Kremlin; **Gheorghe Barbă**, Ora jertfirii; **Vasile Buga**, Un sfert de veac alături de Nicolae Ceaușescu; **Cristina Diac**, Din nou despre informatorii Securității; **Alexandru-Murad Mironov**, „Crossroads Digest”; **Dan Cătănuș**, Dimensiunea economică a „distanțării” de Moscova..... 247

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Sumar

Daniela Damian, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T.....259

AGENDA I.N.S.T.

Cristina Diac, Revolta de la Brașov, aniversată de I.N.S.T.; **Dan Cătănuș**, Noi membri în Consiliul Științific al I.N.S.T.; **Vasile Buga**, "Armata Roșie" la 90 de ani; **A.A. Ciurilin**, 90 de ani de la crearea „Armatei Roșii”, **Ana-Maria Cătănuș**, Polonia în cărțile editate de I.N.S.T., **Florin Șandru**, Unirea Basarabiei cu România aniversată la Pitești..... 261

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

277

CONTENTS, SUMMARY, CONTRIBUTORS

281

COLEGIUL DE REDACȚIE

Ilie Bădescu, Gheorghe Buzatu, Ioan Chiper, acad. Florin Constantiniu, acad. Nicolae Dabija, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Armin Heinen, Vladimir Iliescu, Radu Ciuceanu, Gheorghe Onișoru, Octavian Roske, Ioan Scurtu, Dumitru Șandru, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în CEEOL.
Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.
© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2008.

Arhivele Totalitarismului

Anul XV

Nr. 56-57

3-4/2007

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXX 5

STUDII

Vasile Buga

Alegerile parlamentare din noiembrie 1946 în contextul raporturilor româno-sovietice 10

Miroslav Londák, Elena Londáková

Evoluția economică, socială și culturală a Slovaciei după cel de-al doilea război mondial 31

Vlad-Lucian Popescu

The Cultural Position of the Communist Party of USA after the End of World War II 49

Andrea Dobeş

Represiunea comunistă în România. Penitenciare și colonii de muncă din Maramureş, I 61

Dan Cătănuş

Evoluția relațiilor sovieto-chineze după Congresul XX al P.C.U.S., II 69

Sumar

Alina Ilinca, Liviu Marius Bejenaru

Controlul informațiilor în România socialistă, 1965-1989, II..... 85

Ashby Crowder

Romanian Interpretations of the Prague Spring: Cadres, Diplomats and the 1968 Crisis, I 99

Vasile Palii

România și criza cehoslovacă. Mecanismele actului decizional din august 1968..... 117

Octavian Roske

Dicționarul biografic al represiunii: metodologie, format, surse..... 133

DOCUMENTE

Alexandru-Murad Mironov

Piloți sovietici deasupra Bucureștilor. Mitingul aviatic din octombrie 1935 150

Carmen Rădulescu

Arta sub regimul comunist: Uniunea Artiștilor Plastici, 1950-1953, II 162

Alexandru V. Diță

Demetrescu Radu Gyr: O contribuție autobiografică esențială, I 176

Mioara Anton

O vizită cu multe semne de întrebare: N.S. Hrușciiov la București, 18-25 iunie 1962 187

Petre Opreș

Politici de raționalizare a consumului în economia românească, 1974-1989 203

Sumar

Ana-Maria Cătănuș

Chipuri nevăzute. Represiunea împotriva mișcării Goma 225

MĂRTURII

Carmen Rădulescu, Recuperarea memoriei; **Ion Coman**, „În decembrie 1989 soarta lui Nicolae Ceaușescu era hotărâtă”; **Florin-Răzvan Mihai**, Amintirile unui diplomat; **Mircea Malița**, „Războiul rece a fost un imens acord”²⁴⁰

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Cristina Diac, Gheorghe Gheorghiu-Dej (1901-1965); **Adrian Brișcă**, Anton Golimbiovski (1911-?)..... 252

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Ion Constantin, Noi publicații despre securitatea poloneză; **Petre Opreș**, În culisele Organizației Tratatului de la Varșovia; **Alexandru-Murad Mironov**, Amintirile unui curtean al regilor României 259

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Mihai-Vladimir Iliescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T..... 268

Sumar

AGENDA I.N.S.T.

Ion Constantin, Primul Congres pentru cercetătorii străini ai istoriei Poloniei;
Florin Abraham, Participări la conferințe internaționale; **Ana-Maria Cătănuș**, Fațete ale comunismului românesc: Colaborări ale I.N.S.T. cu Muzeul Național de Istorie a României; **Vasile Buga**, Reuniunea istoricilor ruși și români, **Florin Abraham**, Conferința de toamnă a I.N.S.T..... 270

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

276

CONTENTS, SUMMARY, CONTRIBUTORS

281

COLEGIUL DE REDACȚIE

Ilie Bădescu, Gheorghe Buzatu, Ioan Chiper, acad. Florin Constantiniu, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Armin Heinen, Vladimir Iliescu, Radu Ciuceanu, Gheorghe Onișoru, Octavian Roske, Ioan Scurtu, Dumitru Șandru, acad. Ștefan Ștefănescu, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în CEEOL.
Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2007.

Arhivele Totalitarismului

Anul XV

Nr. 54-55

1-2/2007

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXIX..... 5

STUDII

Alexandru Barnea

Masacrele de la Vinița, 1937-1939..... 10

Aliaksander Dalhouski

Execuțiile în masă de la Kurapatî, 1937-1941..... 15

Petre Țurlea

Alegerile parlamentare din 1946. O nouă perspectivă 22

Cezar Stanciu

Lagărul stalinist și relațiile româno-germane, 1948-1953 27

Cristina Diac

Teme ale dramaturgiei românești în anii '50 44

Dan Cătănuș

Evoluția relațiilor sovieto-chineze după Congresul XX al P.C.U.S., I 56

Sumar

Alina Tudor-Pavelescu

La Nation socialiste – un hybride idéologique et ses enjeux politiques..... 70

Ion Constantin

Polonia în perioada comunistă, II: „La belle époque“ sau vremea comuniștilor „pragmatici“, 1971-1980 85

Dan Berindei

Declinul Academiei R.S.R., 1971-1989 99

Florin Abraham

Procesul istoriografic al „Procesului comunismului” 115

Alexandru V. Diță

Nicolae Iorga și „Neamul românesc”: preliminarii la răscoalele țărănești din 1907 135

DOCUMENTE

Alexandru-Murad MIRONOV

Un prinț în Țara Sovietelor: Misiunea lui Pavel Dolgorukov în U.R.S.S., 1926 144

Carmen Rădulescu

Arta sub regimul comunist: Uniunea Artiștilor Plastici, 1950-1953, I..... 174

Florin-Răzvan Mihai

Comitetul Democrat Evreiesc, II, Propaganda anti-sionistă, 1952-1953 185

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală, 1957-1962, XXIII 200

Sumar

Mioara Anton

Sferele de influență și sursele neintervenției în Europa de Est: Relațiile americano-sovietice în 1968..... 209

Raluca Spiridon

Vlad Georgescu și începuturile disidenței românești 221

Ana-Maria Cătănuș

„Războiul întru cuvânt”: Preotul Gh. Calciu-Dumitreasa și rezistența religioasă în România anilor '70-'80 242

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Pavel Moraru, Dr. Alexandru Birkle (1896-1986), **Mioara Anton**, George Macovescu (1913-2002), **Cristina Diac**, **Constantin Pârvulescu** (1895-1992)..261

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Ion Constantin, Istoria recentă a Poloniei: noi perspective; **Vasile Buga**, Revolte, disidență, mișcări de protest în URSS. Pagini inedite din arhivele sovietice 272

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Mihai-Vladimir Iliescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T..... 283

Sumar

AGENDA I.N.S.T.

Ion Constantin, Vizita unei delegații sud-coreene la I.N.S.T.; **Alin Spânu**, Premii prestigioase pentru cărțile I.N.S.T. **Cristina Diac**, Trecutul comunist, între dezbateri științifice și condamnare oficială; **Radu Ciuceanu**, O speranță stinsă prematur; **Radu Ciuceanu**, Un senator pentru eternitate..... 285

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

294

CONTENTS, SUMMARY, CONTRIBUTORS

298

COLEGIUL DE REDACȚIE

Ilie Bădescu, Gheorghe Buzatu, Ioan Chiper, acad. Florin Constantiniu, acad. Dinu C. Giurescu, Mihai Golu, Armin Heinen, Vladimir Iliescu, Radu Ciuceanu, Gheorghe Onișoru, Octavian Roske, Ioan Scurtu, Dumitru Șandru, Florian Tănăsescu, acad. Răzvan Theodorescu, acad. Dorel Zugrăvescu

Revista „Arhivele Totalitarismului” este indexată în CEEOL.
Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2007.

Arhivele Totalitarismului

Anul XIV

Nr. 52-53

3-4/2006

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXVIII 5

STUDII

Bernd Rill

Tragedia de la Katyn: Perspectiva germană 8

Wojciech Materski

Crima de la Katyn – problema vinovăției..... 17

Alexandu-Murad Mironov

Mișcări de populație și zvonuri la fosta frontieră poloneză cu
România, 1939-1940..... 27

Pavel Moraru

Documente românești despre atrocitățile bolșevice
din stânga Prutului, 1940-1941 39

Vasile Buga

Repatrierea prizonierilor români din Uniunea Sovietică, 1945-1952 48

Silviu B. Moldovan

Mihail Fărcășanu și Mișcarea Națională de Rezistență..... 54

Sumar

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii în România: mecanismul colectărilor, III 66

Acad. Dan Berindei

Academia R.P.R.: Revigorare și nouă decădere, 1955-1970 82

Dan Cătănuș

Declarația din aprilie 1964: Context istoric și ecou internațional 110

Florian Banu

Dosarele Securității. Despre capcanele interpretării 131

Alina Ilinca, Liviu Marius Bejenaru

Controlul informațiilor în România socialistă, 1965-1989, I 146

Adam Burakowski

Criza turiștilor din 1979 – o lovitură dată economiei românești 158

Petre Opreș

Polish Crisis' Effects in Romania in the Early 1980s 164

Florin Abraham

Direcții ale cercetării represiunii comuniste în România după 1989 177

DOCUMENTE

Dana Honciuc

Legionarii după război: între legalitate și rezistență, 1945-1948 196

Florin-Răzvan Mihai

Organizații de masă în slujba P.C.R.: Comitetul Democrat Evreiesc, 1945-1953 205

Sumar

Mioara Anton

Provocările destinderii Est-Vest: Richard Nixon și Europa..... 216

Ana-Maria Cătănuș

On the Eve of the Collapse: Ceausescu's Regime between Internal Dissent and International Isolation, 1987 229

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Cristina Diac, Ion Gheorghe Maurer, (1902-2000) .. 242

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Ion Constantin, Mărturii despre masacrele de la Katyn; **Florin-Răzvan Mihai**, «Cer pedeapsa cu moartea!» **Vasile Buga**, Ultimii ani ai puterii sovietice; **Carmen Rădulescu**, Din culisele unei vieți dedicate Kremlinului; **Mioara Anton**, De la constrângere la coexistență 248

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Mihai-Vladimir Iliescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T..... 263

AGENDA I.N.S.T.

Florin-Răzvan Mihai, „Masacrele de la Katyn și rolul lor în construirea unei memorii democratice”; **Vasile Buga**, Manifestare științifică consacrată revoluției

Sumar

ungare din 1956; **Carmen Rădulescu**, Anul 1956 în dezbateri internațională; **Vasile Buga**, Alegerile din 19 noiembrie 1946 în dezbateri istoricilor; **Dan Cătănuș**, „Errare humanum est, perseverare diabolicum”; **Dan Cătănuș**, Un drept la replică refuzat; **Radu Ciuceanu**, Destinul ne-a despărțit încă o dată..... 265

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

277

CONTENTS, SUMMARY, CONTRIBUTORS

281

COLEGIUL DE REDACȚIE

*Radu Ciuceanu, Octavian Roske,
Dumitru Șandru*

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2006.

Arhivele Totalitarismului

Anul XIV

Nr. 50-51

1-2/2006

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXVII 5

STUDII

Alexandu-Murad Mironov

O problemă a Siguranței Statului: legăturile poștale cu U.R.S.S. în anii '30 7

Mioara Anton

Despre ruși și rusofobie în România anilor '40 19

Daniel Hrenciuc

The Poles in Historical Bukovina during the Communist Period, 1944-1989 27

Dumitru Șandru

Seceta din 1945-1947 din România și consecințele ei asupra țărănimii 39

Dan Berindei

Preluarea Academiei Române de către regimul totalitar comunist 59

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii în România: mecanismul colectărilor, II 82

Cristina Diac

Instituția cenzurii în România „obsedantului deceniu”, 1949-1958 96

Sumar

Dan Cătănuș

Divergențele româno-sovietice din C.A.E.R. și consecințele lor asupra politicii externe a României, 1962-1963, III 115

Aleksandr Stykalin

O nouă mărturie despre rolul factorului sovietic în evenimentele din Cehoslovacia, 1968: memoriile generalului A.M. Maiorov 131

Ion Constantin

Polonia comunistă, II. Epoca lui Edward Gierek, 1971-1980 145

Susana Bocșaru

The Reagan Administration and the End of the Cold War, II 159

Adrian Brișcă

Rezistența armată din România, 1948-1958. O încercare de tipologie 178

Florin Abraham

Societatea civilă din România: de la totalitarism la democrație, II 184

DOCUMENTE

Elis Neagoe-Pleșa

Criticând cultul personalității: noi instrucțiuni pentru presa de partid, 2 iulie 1952 199

Petre Oprîș

Bugetul partidului și privilegiile nomenclaturii P.C.R., 1961-1965 212

Ana-Maria Cătănuș

Tensiuni în relațiile româno-sovietice în anul „Primăverii de la Praga” 227

Sumar

Adam Burakowski

Un eveniment important aproape necunoscut: Demonstrația studenților din București, 24 decembrie 1968 238

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Alin Spânu, Victor Siminel (1897-1980)..... 248

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Ion Constantin, O nouă carte despre comunismul polonez; **Florin-Răzvan Mihai**, Problema totalitarismului. O interpretare controversată; **Cristina Diac**, Scriitorii și partidul; **Carmen Rădulescu**, Dosar de securitate și ceva în plus..... 252

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Mihai-Vladimir Iliescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T..... 266

AGENDA I.N.S.T.

Ion Constantin, Cooperare româno-poloneză; **Petre Oprîș**, Conferința internațională „De la Helsinki la Gorbaciov (1975 – 1985). Globalizarea confruntării bipolare”; **Cristina Diac**, **Florin Răzvan Mihai**, Procesul comunismului: o perspectivă științifică; **Acad. Dan Berindei**, Paul Cernovodeanu – membru de onoare al Academiei Române (11 februarie 1927 - 5 septembrie 2006)..... 268

Sumar

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

275

CONTENTS, SUMMARY, CONTRIBUTORS

279

COLEGIUL DE REDACȚIE

*Radu Ciuceanu, Octavian Roske,
Dumitru Șandru*

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2006.

Arhivele Totalitarismului

Anul XIII

Nr. 48-49

3-4/2005

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXVI 5

STUDII

Dana Honciuc

Manifestări de independență în cadrul Axei:

Relațiile româno-elvețiene, 1940-1944 7

Vasile Buga

Politica P.C.d.R. față de Uniunea Sovietică în etapa finală

a celui de-al doilea război mondial 12

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii în România: mecanismul colectărilor, I 24

Cezar Stanciu

Aspecte privind relațiile economice ale R.P.R. în anii '50 36

Aleksandr Stykalin

Relațiile sovieto-iugoslave și afacerea Imre Nagy 50

Sumar

Dan Cătănuș

Divergențele româno-sovietice din C.A.E.R. și consecințele lor asupra politicii externe a României, 1962-1963, II 77

Ana-Maria Cătănuș

Forme de disidență în România în anii '70: Paul Goma și mișcarea pentru drepturile omului..... 99

Ion Constantin

Aspecte privind relațiile româno-polone în perioada anilor '80..... 123

Jerzy Holzer

Solidaritatea poloneză și marea prefacere europeană de la sfârșitul secolului XX..... 129

Susana Bocșaru

The Reagan Administration and the End of the Cold War, I 144

Florin Abraham

Societatea civilă din România: de la totalitarism la democrație, I 176

DOCUMENTE

Alin Spânu

Spionaj și contraspionaj la granița de est a României, 1920 185

Alina Ilinca, Liviu Marius Bejenaru

Jocurile Mondiale Universitare de Iarnă de la Poiana Stalin, 1951 192

Alexandru-Murad Mironov

Restabilirea controlului. Conferința națională a P.C.R., decembrie 1967 204

Sumar

Florian Banu

Justiția sub supravegherea Securității. Județul Olt – anii '70-'80 213

Mioara Anton

Apogeul destinderii: L.I. Brejnev la Washington, iunie 1973 222

MĂRTURII

Mihai Marcu, Alegeri "democratice" la Todireni acum 30 de ani 235

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Adrian Brișcă, Dinu Brătianu (1866-1950), **Alin Spânu**, Alexandru Proca (1900-1945), **Camelia Ivan Duică**, Ioan Popșa (1922-1952)..... 244

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Laurențiu Constantiniu, Uniunea Sovietică și Marea Britanie în documente
Felician Duică, Steinhardt. *Jurnalul fericirii* în „Jurnalele” Securității 252

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Mihai-Vladimir Iliescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T. 260

Sumar

AGENDA I.N.S.T.

Felician Duică, Conferința Solidaritatea; **Ana-Maria Cătănuș**, Bilanț științific la sfârșit de an; **Dana Honciuc**, I.N.S.T. – Centru de excelență al Academiei Române 262

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

272

CONTENTS, SUMMARY, CONTRIBUTORS

281

COLEGIUL DE REDACȚIE

*Radu Ciuceanu, Octavian Roske,
Dumitru Șandru*

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2005.

Arhivele Totalitarismului

Anul XIII

Nr. 46-47

1-2/2005

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXV 5

STUDII

Laurențiu Constantiniu

Securitatea națională și statul sovietic. De la mesianismul revoluționar la pragmatismul lui Stalin 9

Dana Honciuc

Statul Național Legionar. Cadrul legislativ (septembrie 1940 - ianuarie 1941) 29

Cristian Vasile

Rezistența ierarhiei ortodoxe în fața presiunilor politice în anii 1946-1948, II 41

Ion Constantin

Polonia comunistă, I: De la Bierut la Gomulka, 1948-1970..... 55

Dan Cătănuș

Divergențele româno-sovietice din C.A.E.R. și consecințele lor asupra politicii externe a României, 1962-1963. I..... 68

Petre Opreș

The Cooperation Military Exercise Developed by the Warsaw Treaty Organisation, October 26th - November 3rd, 1966 81

Sumar

Dimitar Grigorov

„For Fatherland and Leader!”. Letters Expressing Popular Support in Romania under the Russian Threat, 1968..... 88

Raluca Petre

The Region of Dobrogea and its Ethnic Groups in the Nineteenth Century. A case of “Proto-cosmopolitanism” 98

DOCUMENTE

Alexander Vezekov

Decizii de o importanță deosebită: Repartizarea muncii în Secretariatul C.C., 1954-1967 111

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală, 1957-1962. XXII 120

Ovidiu Bozgan, Dan Cătănuș

România în 1964. Un raport al ambasadorului Franței la București 127

Ana-Maria Cătănuș

Scriitorii români și limitele liberalizării, 1965-1971..... 154

Alexandru-Murad Mironov

Putere și politică în România lui Nicolae Ceaușescu. Reabilitările din aprilie 1968.....169

Alina Pavelescu

Charles de Gaulle și „marile ambiții” ale comuniștilor români, mai 1968 191

Mioara Anton

De la confruntare la negociere. Richard Nixon la Moscova, mai 1972 209

Sumar

MĂRTURII

- Acad. Radu P. Voinea**, File din istoria Academiei Române, 1948-1989;
Stelian Titu Paulian, Exmatriculările studențești din decembrie 1962;
Paul Niculescu-Mizil, Despre plenara „ideologică”, iulie-noiembrie 1971..... 220

DICȚIONAR BIOGRAFIC

- Adrian Brișcă**, Victor-Ion Kreissl (Vichi) (1931-1988), **Petre Opreș**, Leonte Tismăneanu (1913-1981)..... 248

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

- Vasile Buga**, Să ne cunoaștem istoria; **Felician Duică**, Zorii regimului comunist în România.. 257

BIBLIOTECA I.N.S.T.

- Mihai-Vladimir Iliescu**, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T..... 264

AGENDA I.N.S.T.

Sumar

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

276

CONTENTS, SUMMARY, CONTRIBUTORS

280

COLEGIUL DE REDACȚIE

*Radu Ciuceanu, Octavian Roske,
Dumitru Șandru*

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2005.

Arhivele Totalitarismului

Anul XII

Nr. 44-45

3-4/2004

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXIV 5

STUDII

Ion Constantin

Polonia în primii ani ai regimului comunist, 1944–1948 8

Cristian Vasile

Rezistența ierarhiei ortodoxe în fața presiunilor politice în anii 1946-1948, I 18

Alexandru-Alin Spânu

Turcia – obiectiv al secției a II-a informații și contrainformații, 1946-1947 28

Florian Banu

Mitul venirii americanilor reflectat în documentele Securității 34

Vasile Buga

Relațiile politice româno-sovietice, 1953-1958, II 46

Dan Cătănuș

Reluarea relațiilor româno - iugoslave. Vizita lui Tito la București 72

Cristina Păiușan

Războiul de Yom Kippur și implicarea României. Percepții diplomatice 87

Sumar

Florin Abraham

Rolul factorilor externi în schimbările din blocul comunist în anii '80 98

Laura Vișan

Seeing Romania with American Eyes. Cultural Stereotypes Between Endorsement and Rejection 110

Ovidiu Bozgan

Intelectualii și comunismul. Cazul fizicianului Alexandru Sanielevici 136

Călin Morar-Vulcu

„Limba de lemn” și cercetarea istorică 149

DOCUMENTE

Liviu Țăranu

„Noul curs” în politica economică a României comuniste. August 1953, II 167

Petre Nițu

Primele eliberări ale deținuților politici din România. Sighet, 1955. 189

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală, 1957-1962. XXI 202

Mioara Anton

Diversitate în unitate. Percepții americane asupra blocului comunist, 1962 211

Alexandru-Murad Mironov

„Communism's Rising Stars”. Posibili succesori politici în Europa de Est, 1965...224

Sumar

Ana-Maria Cătănuș

Dorin Tudoran sau avatarurile unui intelectual român în luptă cu

regimul comunist..... 232

DICTIONAR BIOGRAFIC

Ana-Maria Rădulescu, Aurelian Barbici (1894-1959), **Ana-Maria**

Cătănuș, Mihai Botez (1940-1995); **Adrian Brișcă**, Alexandru Cartoian

(1901-1965)..... 244

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Oana-Daniela Șolică, Ana Pauker – om politic, femeie, comunist, evreu;

Cristian Gojinescu, Destine pierdute în Gulagul sovietic..... 259

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Mihai-Vladimir Iliescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T..... 267

AGENDA I.N.S.T.

Dan Cătănuș, România și „Primăvara de la Praga”; **Ana Maria**

Cătănuș, Moscova atât de departe... și totuși atât de aproape 269

Sumar

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

277

CONTENTS, SUMMARY, CONTRIBUTORS

281

COLEGIUL DE REDACȚIE

*Radu Ciuceanu, Octavian Roske,
Dumitru Șandru*

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2004.

Arhivele Totalitarismului

Anul XII

Nr. 42-43

1-2/2004

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXIII 5

STUDII

George Enache

Amestecul puterii politice în alegerea ierarhilor Bisericii Ortodoxe Române..... 7

Mioara Anton

Partidul comunist și intelectualii din România, 1945-1955 33

Petre Oprea

Dimensiunile securității europene în perioada 1945-1950 46

Marian Cojoc

Percepții asupra războiului rece: Dobrogea în primul deceniu postbelic..... 57

Ioan Scurtu

Impactul războiului rece asupra istoriografiei românești 68

Florian Banu

Miliția din R.P.R. și instaurarea „dictaturii proletariatului”, 1949-1956..... 77

Vasile Buga

Relațiile politice româno-sovietice, 1953-1958, I..... 95

Sumar

Alina Tudor-Pavelescu

Sucesiunea lui Gheorghiu-Dej: tehnicile de transfer al puterii, 1965-1969 117

Constantin Moraru

România și securitatea europeană, 1966-1975 129

Ioan Dan

Procesul C.P.Ex. văzut din perspectiva istoriei 138

DOCUMENTE

Liviu Țăranu

„Noul curs” în politica economică a României comuniste. August 1953, I 143

Ovidiu Bozgan, Dan Cătănuș

Diplomația franceză și România anului 1956 168

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală, 1957-1962. XX 193

Ana-Maria Cătănuș

Cultura și arta la începutul regimului Ceaușescu 202

Alexandru-Murad Mironov

Iluzia principiului „conducerii colective”. Schimbări în conducerea P.C.R.,
1965-1967 224

Sumar

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Adrian Brișcă, Marcel Băltărescu (1914-1991); **Alina Ilinca**, **Liviu Marius Bejenaru**, Ion Eremia (1913-2004) 236

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Cristina Păiușan, Greco-catolicii în regimul comunist. Analiză și tabu istoric; **Gheorghe Neacșu**, Anul 1940 în documente; **Cristina Roman**, Mituri și realități în Europa de Est 245

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Mihai-Vladimir Iliescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T. 252

AGENDA I.N.S.T.

Victor Cristian Gojinescu, Europa în timpul războiului rece: evaluări și perspective istoriografice; **Dan Cătănuș**, A VIII-a Sesiune a Comisiei de istorie româno-rusă; **Ana-Maria Cătănuș**, Oaspeți străini în vizită la I.N.S.T.; **Petre Opreș**, Războiul Rece în Asia; **Florin Abraham**, Participări la conferințe și întâlniri internaționale; **Constantin Radu Maria**, De acum... doar la timpul trecut 254

Sumar

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

271

CONTENTS, SUMMARY, CONTRIBUTORS

281

COLEGIUL DE REDACȚIE

*Radu Ciuceanu, Octavian Roske,
Dumitru Șandru*

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2004.

Arhivele Totalitarismului

Anul XI

Nr. 40-41

3-4/2003

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXII 5

STUDII

Gheorghe Barbă

Soljenițin și chestiunea rusă..... 8

Dumitru Șandru

Conferința de la Moscova din decembrie 1945 și impactul ei asupra României..... 17

Adelina Ștefan

Stahanovismul în România anilor '50: între propagandă și realități economice 33

Brândușa Costache

Problema agriculturii în cadrul C.A.E.R., 1954-1965..... 40

Cristian Vasile

Rețeaua informativă a Securității din învățământul teologic
la sfârșitul anilor '70 și începutul anilor '80..... 47

Amy Hampartumian

The Relationship between Britain and Romania during the Rule of Nicolae
Ceaușescu, 1966-1989 54

Florin Abraham

Europa Centrală la sfârșitul războiului rece..... 76

Sumar

DOCUMENTE

Ana-Maria Lascu

Eliberarea social-democraților din închisorile comuniste, 1956 92

Florentin Breazu

Anul 1956 în viziunea Direcției Regionale București a M.A.I..... 105

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală, 1957-1962. XIX 120

Mihaela Cristina Verzea

Desovietizarea culturii românești la începutul deceniului șapte, II 127

Dan Cătănuș

România și schisma sovieto-chineză, VII. Plenara din 15-22 aprilie 1964..... 145

Alexandru-Murad Mironov

Moștenitorii politici ai lui Gheorghiu-Dej. O analiză a postului de radio "Europa Liberă", 1965 174

Octavian Roske, Daniel Barbu, Radu Ciuceanu

Va supraviețui Bucureștiul până în 1984?, II..... 200

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Ovidiu Bozgan, Aron Marton (1896-1980); **Cornel Constantin Ilie**, Octav Livezeanu (1902-1975) 212

Sumar

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Ovidiu Bozgan, Relațiile est-europene ale Franței, 1945-1989; **Alina Tudor**, Le communisme comme miroir tendu a la France; **Gheorghe Neacșu**, România între anii 1939-1944 și relațiile sale cu Germania; **Alexandru-Alin Spânu**, S.S.I. pe frontul de Est; **Alin Nițu**, Necunoscutul Stalin; **Victor Cristian Gojinescu**, Cartea neagră a torționarilor români..... 223

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Mihai-Vladimir Iliescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T..... 245

AGENDA I.N.S.T.

Ana-Maria Lascu, I.N.S.T. la Iași; **Mihaela Cristina Verzea**, O istorie a deportărilor din Bărăgan; **Adrian Brișcă**, Libertatea este mai de preț decât viața; **Dana Beldiman**, Actualitatea rezistenței și a universului concentraționar; **Alexandru-Alin Spânu**, Dobrogea, Dunărea și Marea Neagră în istoria românilor 247

Sumar

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

255

CONTENTS, SUMMARY, CONTRIBUTORS

265

COLEGIUL DE REDACȚIE

*Radu Ciuceanu, Octavian Roske,
Dumitru Șandru*

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2003.

Arhivele Totalitarismului

Anul XI

Nr. 38-39

1-2/2003

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Drumul memoriei 3

Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului (1993-2003)

Octavian Roske

Un deceniu de activitate 5

Mioara Anton

Volume editate 42

Dan Cătănuș

O istorie în imagini 76

Dan Cătănuș

Membrii corpului de cercetare 117

Arhivele Totalitarismului (1/1993 - 3-4/2002)

Ana-Maria Lascu

Sumar general: autori 124

Ana-Maria Lascu

Sumar general: tematic 153

Ana-Maria Lascu

Sumar general: biografii 187

Sumar

COLEGIUL DE REDACȚIE

*Radu Ciuceanu, Octavian Roske,
Dumitru Șandru*

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2003.

Arhivele Totalitarismului

Anul X

Nr. 36-37

3-4/2002

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XXI 5

STUDII

Gheorghe Neacșu

Unele date cu privire la evenimentele din august 1944..... 9

Dumitru Șandru

Întoarcerea minoritarilor maghiari în România după 23 august 1944 20

Oana Ilie

Propaganda proceselor politice în regimul comunist, 1945-1953 37

Liviu Țăranu

Economia socialistă și problemele modernizării economice a României,
1948-1965 50

Alexandr Stykalin

The Romanian Party Leadership and the Fate of Imre Nagy..... 69

Loredana Necula

Preliminarii la marea competiție națională Daciada, 1971-1976 77

Florian Banu

Intrarea în rezistența armată anticomunistă – motivații individuale și colective 85

Sumar

RETORICA IMAGINII

Adrian Brișcă

Radu Bercea și gulagul românesc. O autobiografie în imagini 101

DOCUMENTE

Ovidiu Bozgan, Dan Cătănuș

România anului 1948 sub lupa diplomației franceze 114

Vasile Buga

Convorbirile româno-sovietice din ianuarie-februarie 1954 140

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală, 1957-1962, XVIII 156

Mihaela Cristina Verzea

Desovietizarea culturii românești la începutul deceniului șapte, I 167

Dan Cătănuș

România și schisma sovieto-chineză, VI.

Concluzii după ultima vizită la București a lui N.S. Hrușciiov, 1963 172

Mioara Anton

Limitele suveranității. Vizita lui Nicolae Ceaușescu la Moscova,
septembrie 1965 206

Alexandru-Murad Mironov

Tot mai departe de Moscova. Politica externă a regimului Ceaușescu,

Sumar

1965-1967 228

Gabriela Dumitrescu

Literatură și politică. Dezbateri la Uniunea Scriitorilor, 1975, III 255

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Alexandru-Alin Spânu, Tudor Stomff, Constantin Tobescu (1893-1951);
Adrian Brișcă, Ioan-Liviu Vucu (1913-1969?) 270

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Florin Constantiniu, Din nou despre „Cazul Pătrășcanu”; **Dana Beldiman**,
Din nou despre rebeliune! Ianuarie 1941 în documente străine; **Adelina Ștefan**,
Literatura și politica în România după 1945 277

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Mihai-Vladimir Iliescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T. 286

AGENDA I.N.S.T.

Alexandru-Murad Mironov, Trasee ale memoriei; **Mioara Anton**,
Colectivizare, revoltă și represiune. Comunizarea României rurale,
1949-1953 „Dosarele istoriei” nr. 1(77), 2003 288

Sumar

UNIVERSITAS

Ilarion Țiu, Identități culturale și sociale europene 291

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

293

CONTENTS, SUMMARY, CONTRIBUTORS

296

COLEGIUL DE REDACȚIE

*Radu Ciuceanu, Octavian Roske,
Dumitru Șandru*

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2003.

Arhivele Totalitarismului

Volume X

No. 34-35

Spring - Summer 2002

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Finland, 1939-1940: One Example, One Lesson to Be Learned 5

STUDIES

Ioan Chiper

Considerations on the Numerical Evolution and Ethnic Composition of the Romanian Communist Party, 1921-1952 9

Alexandru-Murad Mironov

The Intelligentsia, Public Opinion and the USSR's Image in the 1930s30

Claudiu Mihail Florian

"Wartet die Stunden bis zu Eurer Befreiung". Rumänen, Deutsche, Sowjets und Ungarn im Kampf um Siebenbürgen, August - September 194450

Adrian Brișcă

The Anticommunist Armed Resistance in Romania, 1944-1962, I 75

Constantin Buchet

Romania between the Totalitarian Blocus and the Democratic Axis,
1944-1947.....102

Sumar

Dumitru Şandru

Plans for the Dislocation of the German Peasantry from Romania, 1945..... 107

Cristian Vasile

The Romanian Communists and the Churches, 1945 – 1948..... 131

Florin Abraham

The Rhetoric of Discourse on “the Imperialist Bloc” in The Cominform Newspaper, 1947-1956 136

Cristina Păiuşan

The Emigration of Jews from Romania, 1948-1967..... 145

Brânduşa Costache

Romania and COMECON. Principles of Cooperation, 1949-1991..... 164

Dan Cătănuş

The Romanian Communists Under the Impact of Destalinization, 1956-1961..... 174

Ovidiu Bozgan

The Romanian Orthodox Church and the Roman-Catholic Church in Romania at the Time of the Second Vatican Council..... 192

Cristian Troncotă

About the Espionage Activity of the Communist Regime in Romania, 1965-1989 215

DOCUMENTS

Sumar

Octavian Roske

The Collectivization of Agriculture. Total Repression, 1957-1962..... 234

Dumitru Preda

The Foreign Policy of United States and Romania.

New Evidences, 1968-1969 251

Mioara Anton

The First Brezhnev-Ceaușescu Confrontation. Moscow, September, 1965 277

Laurențiu Constantiniu

Between Washington and Beijing: The Romanian Channel, 1970-1971 287

Constantin Moraru

Richard Nixon in Beijing. Appreciations of the Bucharest Leadership, 1972 297

AUTHORS

305

EDITORIAL BOARD

*Radu Ciuceanu, Octavian Roske,
Dumitru Șandru*

© National Institute for the Study of Totalitarianism, Bucharest, 2002.

All rights reserved. The opinions expressed in *Totalitarianism Archives* are not necessarily held by the Editors.

Correspondence should be addressed to The National Institute for the Study of Totalitarianism, Arhitect Grigore Cerchez 16, sector 1, Bucharest 71277, Romania.
Fax: 0040-1-230 76 82; Tel: 0040-1-230 61 14; 0040-1-230 69 92.

Arhivele Totalitarismului

Anul IX

Nr. 32-33

3-4/2001

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XX 5

STUDII

Dana Beldiman

Armata Română și mișcările de dreapta și extrema dreaptă, 1921-1937 11

Alin Nițu

Marea epurare sovietică din anii '30 21

Laura Secrieru

Exilul spaniol al lui Carol al II-lea și implicațiile sale diplomatice 38

Dumitru Șandru

Arestările din România din prima jumătate a anului 1947 47

Mihaela Cristina Verzea

Partidul-Stat. O analiză comparativă a Constituțiilor comuniste ale României
din 1948, 1952, 1965 59

Oana Ilie

Canalul Dunăre - Marea Neagră în literatura anilor 1949-1953 80

Cristian Vasile

Supraviețuire clandestină. Biserica Unită în anii '50 97

Cristian Troncotă

Noua politică în domeniul instituției Securității regimului comunist din România,
1965-1989 112

Sumar

Evantia Bozgan, Ovidiu Bozgan

Lunga așteptare a unui episcop ortodox. Din viața și activitatea lui Antim Nica ... 134

DOCUMENTE

Alexandru-Murad Mironov

Recompense pentru serviciul credincios: venituri ale scriitorilor în anii regimului comunist 149

Dan Cătănuș

România și schisma sovieto-chineză, V. Demersuri sovietice, 1963 164

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală, 1957-1962, XVII 196

Alesandru Dușu

Propuneri românești pentru perfecționarea relațiilor din Tratatul de la Varșovia, 1966-1969 207

Daniel Barbu, Radu Ciuceanu, Octavian Roske

Va supraviețui Bucureștiul până în 1984?, I 231

MĂRTURII

Ion Ceaușu

Colectivizarea forțată din fostul raion Potcoava, regiunea Pitești, 1956-1961 242

Sumar

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Adrian Brișcă, Traian Andreescu (1913-2000); **Alexandru-Alin Spânu**,
Constantin (Pichi) Z. Vasiliu, (1882-1946)..... 247

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Mioara Anton, Blocul comunist în criză, 1956; **Ana-Maria Lascu**, Destinul
unui dictator; **Cornel Ilie**, Teroarea roșie în România 258

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Mihai-Vladimir Iliescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T. 267

AGENDA I.N.S.T.

Dan Cătănuș, Scurtă cronică a unei lansări de carte; **Adrian Brișcă**,
Simpozionul de la Câmpulung Moldovenesc, 15 august 2002; **Corneliu
Beldiman**, Seminarul "Marea Neagră, o mare comună, o istorie comună, un
viitor comun"; **Florin Abraham** Premiul UNESCO pentru revista "Arhivele
Totalitarismului"; **Dan Cătănuș**, Un nou început 268

Sumar

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

276

CONTENTS, SUMMARY, CONTRIBUTORS

282

COLEGIUL DE REDACȚIE

*Radu Ciuceanu, Octavian Roske,
Dumitru Șandru*

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2001.

Arhivele Totalitarismului

Anul IX

Nr. 30-31

1-2/2001

EDITORIAL

Radu Ciuceanu

Istoria ca un balast, XIX 5

STUDII

Constantin Buchet

Geopolitica-mit, geopolitica-propagandă. Cazul nipon, 1919-1940 12

Florian Banu

Grupul Etnic German din România - organizație de tip totalitar24

Dumitru Șandru

Plecarea minoritarilor slavi și armeni din România în U.R.S.S., 1944-1948 38

Cristian Vasile

Monseniorul Vladimir Ghika în atenția serviciilor de informație, 1945-1948.....46

Ovidiu Bozgan

Diplomația franceză despre alegerile din noiembrie 1946 52

Cosmin Popa

Rolul Cominformului în politica externă sovietică..... 59

Oana Ilie

Canalul Dunăre - Marea Neagră în presa anilor 1949-1953 79

Claudiu Mihail Florian

Die Auflösung der Arbeitslager in der Sowjetunion, 1953-1957, II..... 94

Victoria Isabela Corduneanu

Noi metodologii și tematici de cercetare a istoriei totalitarismului 110

Sumar

RETORICA IMAGINII

Nicolae Anderco

Aurel Duțu

Agresiunea asupra monumentelor de for public în anii '50 123

DOCUMENTE

Brândușa Costache

Relații economice româno–bulgare, 1950 - 1957 131

Florin Abraham

Atitudini politice ale puterii comuniste față de problemele populației după moartea lui Stalin 140

Florentin Breazu

Ecouri ale plenarei P.M.R. din iunie – iulie 1957 147

Octavian Roske

Colectivizarea agriculturii. Represiunea totală, 1957-1962, XVI 156

Alexandru-Murad Mironov

Marin Preda în U.R.S.S., 1962 166

Dan Cătănuș

România și schisma sovieto-chineză, IV. Conflictul din C.A.E.R., 1962-1963 174

Mioara Anton

Prima confruntare Brejnev-Ceaușescu, Moscova: septembrie, 1965 194

Daniel Barbu, Radu Ciuceanu, Octavian Roske

Sumar

Condiția monumentului sub regimul comunist, III 205

MĂRTURII

Marin C. Stănescu

Ultimul mare crivăț cominternist de după 23 august 1944 230

DICȚIONAR BIOGRAFIC

Florin Abraham, Iosif Chișinevschi (1905-1963); **Ovidiu Bozgan**, Mihail Ralea (1896-1964); **Nicolae Ciobanu**, Radu R. Rosetti (1877-1949); **Adrian Brișcă**, Mihail Ștefănescu (1910-?); **Index biografic** 233

RECENZII. PREZENTĂRI. NOTE

Marin Constantin, "Amurgul ilegalștilor": între riturile de trecere și riturile expiatorii; **Florinel Marian**, Despre interes național, politică și informații; **Adelina Ștefan**, Confesiunile unui diplomat; **Oana Ilie**, Procesul generalilor; **Valentin Săndulescu**, Identitate și alteritate în istorie 251

BIBLIOTECA I.N.S.T.

Mihai-Vladimir Iliescu, Cărți și periodice intrate în colecțiile I.N.S.T. 265

AGENDA I.N.S.T.

Florin Abraham, Responsabilități privind distrugerea elitei militare; **Corneliu Beldiman**, I.N.S.T. și premiile Fundației Culturale "Magazin istoric"; **Florin**

Sumar

Abraham, Totalitarismul de dreapta interbelic în dezbateri la I.N.S.T.; **Dan Cătănuș**, Punți peste ocean 268

273

AU SEMNAT ÎN ACEST NUMĂR

281

CONTENTS, SUMMARY, CONTRIBUTORS

COLEGIUL DE REDACȚIE

*Radu Ciuceanu, Octavian Roske,
Dumitru Șandru*

Reproducerea integrală sau parțială a textului fără acordul I.N.S.T. este interzisă și se pedepsește conform legii. Responsabilitatea asupra conținutului materialelor publicate revine în exclusivitate autorilor. Materialele nepublicate nu se restituie.

© Institutul Național pentru Studiul Totalitarismului, 2001.